

DIRVA

Nr. 135

Lapkr.-Nov. 21, 1962

Cleveland, Ohio

Nuolaidomis perkama taika

Šių dienų įvykiai istorinėje perspektyvoje: bandymai nusipirkti taiką nuolaidomis į avantiuras linkusiems diktatoriams, privedė prie II-jo Pasaulinio karo. - Antony Edenas iš to išveda pamokymą dabartiniams laikams, kuris, atrodo liks balsu šaukiančiu tyruose.

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Norint suprasti nūdienių įvykių reikšmę, naudinga į juos pažiūrėti iš istorinės perspektyvos. Juk sakoma, kad žmonės, kurie nežino istorijos, yra pasmerkti ją pakartoti. Naudingų ir aktualių minčių galima pasisemti iš kelių pasirodžiusios lordo Avono, plačiau žinomo savo tikrąja pavarde: Antony Edeno -- atsiminimų knygos "Diktatorių aktyvaizdoje" (Facing the Dictators by Antony Eden, Houghton Mifflin leidykla, 746 psl. \$7.50). Edenas, kurio politinę karjerą užbaigė John Foster Dulles, užsachuodamas jo pradėtą britų, prancūzų ir izraelitų invaziją į Egiptą, šioje knygoje pasakoja apie virtinę įvykių, privedusių prie 2 D. Karo. (Jis buvo nelaimingo N. Chamberlaino vyriausybės užsienio reikalų ministras nuo 1935 m. iki 1938 m. vasario mėn.) Jam ministeriaujant Hitleris įvedė savo kariuomenę į demilitarizuotą Rheinlandą, Mussolinis pavergė Etiopiją, o Ispanijoje prasidėjo pilietinis karas. Toje kelių metų trukusioje uvertiūroje į pasaulinę karą, Edenas stovėjo už griežtą politiką ir labai glaudų bendradarbiavimą su JAV, tuo tarpu jo bosas Chamberlainas buvo "lanksčios" politikos šalininkas, kuri galų gale privertė Edeną atsisakyti, o patį ministrą pamininką nuvedė į Muencheną, kur jis tarėsi Čekoslovakijos padalinimo kaina nupirkęs "peace in our time". Toji taika truko keletą mėnesių.

Iš tos politikos Edenas išvedė kai kuriuos pasiūlymus ateičiai, kurių svarbiausias rado vietos Edeno kalboje lordų rūmuose, jį pakėlus į lordus:

"Jei jo Didybės vyriausybė svarsto, ar yra koks pagrindas deryboms ar ne, būčiau linkęs pasiūlyti... pagalvoti: ar tas susitarimas dėl kurio tariamasi, patarnaus tik įtempimo sumažinimui kuriam nors laikotarpiui, ar padės tikriems pastovios taikos interesams.

Mes neturime apsilenkėti su tie- sa, kad iššauks laikiną palengvėjimą; ir vyriausybė turi apgalvoti, ar jos sprendimai atneš tai- ką ne tik vienai valandai, vienai kitai dienai, bet mūsų vaikams. Tai yra skirtumas tarp nuolaidos ir taikos (That is the difference between appeasement and peace).

Kaip greitai noras ir spren- dimas išgelbėti taiką tik šiai va- landai ar dienai pasirodo netikęs jau už savaitės, labai ryškiai pa- liudija Kubos įvykiai. Noras leis- ti Chruščiovui pasitraukti iš tos salos garbingai ir net su tam tik- ru primokėjimu -- pasisifilant duoti garantijų dėl salos nepuoli- mo, būklė tik daugiau sukompli- kavo. Pamokomas ar prilaikomas Castro krečia visokius šposus iki sumanymo daryti sabotažo veiks- mus ne tik lotynų Amerikoje, bet ir pačiame New Yorke imtinai. Vietoje to, kad pasinaudojus pro- ga ir paėmus iniciatyvą į savo ran- kas, suduoti kiek rimtesnį smūgį, džiugiamasi laimėjus taiką tik šiais dienai.

Tiesa, Kubos byla dar nepabaig- ta. Kaip praneša National Obser- ver lapkričio 19 d. numeryje JAV kariuomenės koncentracija Flo- ridoje vyksta toliau. Viceprezi- dentas Johnson vienoje kalbų da- vė suprasti, kad JAV norėtų ne savo vienu, bet visos lotynų Ame- rikos invazijos, nors ir tokia at- veju praktiškai visa invazijos našta vistik atitektų vien JAV, tačiau būtų "gražiau" prieš pa- saulį. Ir nenorint užbėgti įvy- kiams už akių vis dėlto reikia pa- stebėti, kad ligšiolinė patirtis ne- leidžia iš anksto džiugintis.

Vis aiškinama, kad vargšas Chruščiovas po nesėkmės Kubo- je, ir jo sėbriui Maocetungui už- puolus Indiją, atsidūrė sunkioje padėtyje ir ko gero dar bus rei- kalingas JAV pagalbos. Iš tikro, jei jo padėtis yra sunki, jis būtų reikalingas iš JAV pusės ne pa- galbos, o mielaširdingo smūgio, kuris užbaigtų jo ir jo režimo kan- čias šioje ašarų pakalnėje. Beje, ar nebuvo kalbama, kad JAV nu- sileidimas Laose išgelbėjo tą kraštą nuo kiniečių invazijos? Iš tikro, kiniečiai puolė ne La- osą, bet Indiją. Bet tai jie darė ne dėlto, kad JAV padarė nuolaidų, bet tik dėl tos paprastos priežas- ties, kad pergalės Indijos šiaurėje be šūvio jų įtakon laimės ma- žesnių pietryčių Azijos kraštus, įskaitant ir Laosą. Vieni žodžiu ir čia pasikartoja senas dėsni- s: nuolaidomis nupirka taika yra tik trumpalaikė.

gas ir net jų fabrikus politiniais sumetimais.

Korespondentas pastebi, kad New York Times neseniai citavęs Indianos universiteto studiją, pagal kurią Sovietija pasiekusi apie 75% amerikėnės produkcijos. "Jei tiki savo akimis, tai tos stu- dijos statistika atmetina. Sovie- tija paprasčiausiai neturi nei to- kių prekių kiekių, nei jų įvairu- mo."

Maskva duoda klaidingai palan- kų įspūdį apie Sovietiją, -- toliau pastebi korespondentas. Tai sos- tinė, biurokratijos, proletariato viršūnių namai. Jie turi geriaus- sius butus, automobilius, gra- žiausius drabužius, kitus patogu- mus ir gauna algas, leidžiančias pirkti prabangos dalykus. Bet už Maskvos ribų nepadaryta tokios pažangos, statant butus, viešbu- čius, platinant gatves.

"Maskva yra vitrina, bet kokią niūri ir pilka. Žmonių veiklai po- žeminiame traukinyje, eilėse prie krautuvų ir autobusų, taip, net teatruose per pertraukas ir restoranuose -- nėra laimingų, nerūpestingų žmonių veidai."

(Nukelta į 2 psl.)

SUNKUMAI VERČIA CHRUSČIOVĄ PERORGANIZUOTI PARTIJĄ

Atidarydamas pirmadienį prasidėjusią komunistų partijos cen- trinių komitetų konferenciją, Chruščiovas vaiskiai ružavomis spalvomis pavaizdavo Sovietijos ūkinį kilimą per pastaruosius me- tus. Esą, rusai niekada neturėję taip gerai, kaip dabar; septyn- mečio planas esąs "perviršijama- mas", kasdienio vartojimo prekių produkcija padidinta 34% vietoj planuotų 33% ir t.t.

To pareiškimo išvakarėse cle- velandiškis Plain Dealer paskel- bė savo korespondento J. A. Liv- ington įspūdžius iš Maskvos, kuriuose aptariama toji "pakilu- si" gerovė. Korespondentas ten apsilankė antrą kartą, tuo būdu giliau įžvelgdamas tikrovę ir ja- lėdamas įspūdžius palyginti su 1956 metais gautaisiais. Jis sa- ko:

"Kai apsidairai Maskvoje, ste- biesi, kaip ši valstybė gali suge- bėti gaminti sputnikus ir siųsti erdvės kosmonautus. Bet tada at- simeni: čia valdžios vairuojamas ūkis -- Chruščiovas gauna, ko no- ri.

Bet vartotojas - darbininkas, kurį Marksas iškėlė ant pakopos -- gauna mažiausiai. Proletaria- tas gali "būti savininkas visų ge- ležinkelių, viešbučių, viešųjų pa- statų ir butų, bet jis sunkiai prie- eina įais pasinaudoti".

Trukumų įrodymų pilna esą vi- sur. Žmonės stovi eilėse prie šviežių daržovių ir kitų produk- tų. Mėsos stigo visą laiką, bet pastaruoju metu lyg ir pagausė- jo. Mat kainų pakėlimas sumaži- no paklausą, darbininkams nepa- jėgiant jos nusipirkti.

"Kubos įvykių metu sunku bu- vo gauti Izvestiją ir Pravdą. Po- pierio stinga.

Mano viešbutyje prieangis ne- apšviečiamas dieną -- ne dėl gržio, bet taupant elektrą. Tas pat ir su gatvių lempomis. Jos neužžiebiamos, kol visiškai su- temsta, ir tada apšvietimas yra nepakankamas. Vietoj keturių lempų lizde, įsuktos dega tik dvi ar viena."

Sovietija tebėra pėsčiųjų kraš- tas, nors automobilių ir sunkve- žimių daugiau, negu 1956 metais. Bet automobiliai nuolat lūžta. Da- lių ir padangų stinga, nors iš ki- tos pusės Sovietija išveža padan-

LIETUVIŠKIEJI KRYŽIAI, dailininkės Aleksandros Vikauskaitės-Merker, gyvenančios Tenneck, N.J., kūrinys, kuris drauge su kitais jos penkiaais aliejiniais darbais nuo lapkričio 13 iki gruodžio 1 d. išstaty- tas tapybos ir skulptūros parodoje, Highgate galerijoje, 260 Bellevue Ave., Upper Montclair, N.J. Pa- rodą ruošia Modern Artist Guild, kurios vicepirmininke yra A. Vitkauskaitė-Merker. Parodoje dalyvau- ja 14 amerikiečių menininkų.

SENIAI PRIBRENDEŠ REIKALAS PEREITI PRIE AKTYVESNĖS IR DRĄSESNĖS POLITIKOS

Reikia išsklaidyti, kaip nerealias, sovietinio režimo sušvelnėjimo, sudemo- kratėjimo, suliberalėjimo bei laipsniško nepriklausomybės atstatymo iliuzijas, kurios skleidžiamos Vakarų pasivimui pateisinti.

Lietuvos Laisvės Komite- to ir Lietuvos delegacijos Pavergtųjų Europos Tautų Seime pirmininko Vaclovo Sidzikausko pranešimas apie Lietuvos bylą, padary- tas lapkričio 10 d. Vliko po- sėdyje.

Dabar gyvenamos laisvės su- temos nusileido ant Lietuvos di- delio pasaulio sukrėtimo metu. Lietuvos nepriklausomybės pra- radimo priežastys buvo ne vidi- nės, bet išimtinai išorinės. Dvie- jų totalitarinių valstybių -- Sta- lino Rusijos ir Hitlerio Vokietijos -- sąmokslas ir Anglijos ir Prancūzijos įsivėlimas į žūrb- tiną karą Vakaruose pražudė Lie- tuvos ir kitų dviejų Baltijos vals- tybių laisvę. Todėl visai natu- ralu, kad ir Lietuvos nepriklauso- mybės ir laisvės atstatymo lie- tuviai tikėjosi ir laukė iš išori- nių veiksmų, iš karą laimėjusių didžiųjų Vakarų valstybių, pir- moj eilėj iš Jungtinių Amerikos Valstybių. Buvo laukta ir tikėta, kad, karui pasibaigus sušaukto- ji Taikos Konferencija atitaisys

VACLOVAS SIDZIKAUSKAS, Lietuvos Laisvės Komiteto ir Lietuvos delegacijos prie Pa- vergtųjų Tautų Seimo pirminin- kas.

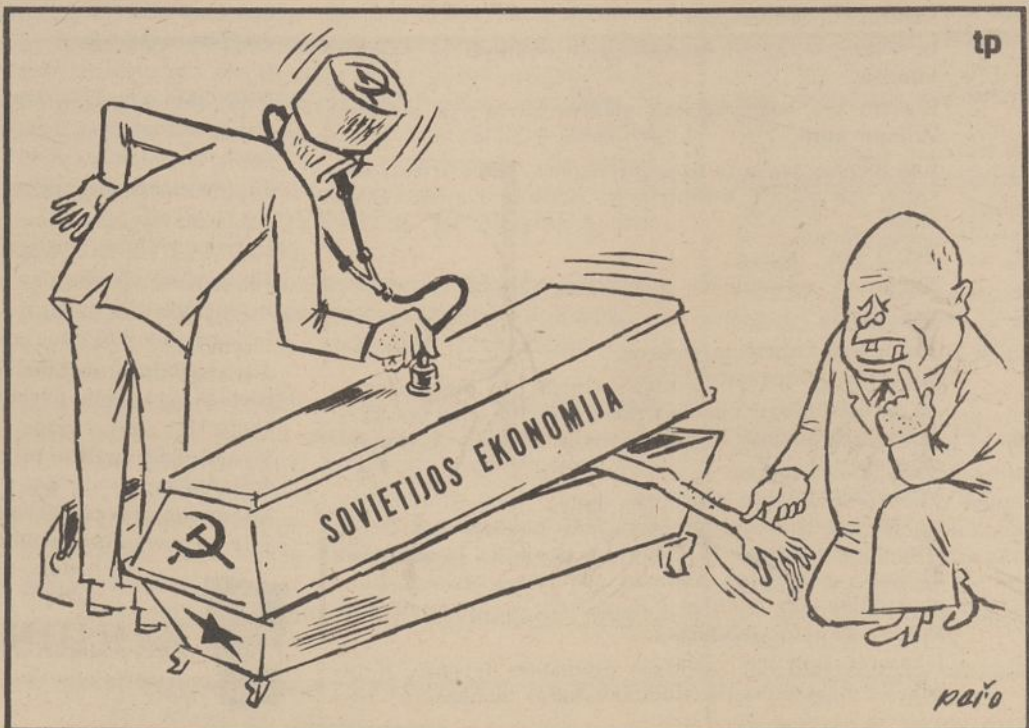
saulyje pagrindinis dėmesys bu- vo nukreiptas į tarptautinę sce- ną. Buvo galvota, kad reikia pa- laikyti gyvą ir aktualų Lietuvos suverenų teisių vykdymo atsta- tymo klausimą, taip pat pasiroš- ti apginti Lietuvos teritorines as- piracijas rytuose ir vakaruose, idant iš šio didelio bandymo ir negando prisikeltų nepriklauso- ma ir laisva Lietuva su visomis lietuvių gyvenamomis žemėmis ir pastoviomis sienomis. Taip gal- vojo ir 1946 metais susirinkusi Lietuvos diplomatų ir Vliko kon- ferencija Šveicarijos sostinėje Berne, sudariusi ir Lietuvos de- legacijos Tautos Konferencijai branduolį. To paties tikslo sie- kiant buvo paruoštas ir didžiū- jų Vakarų valstybių vyriausy-

bėms 1949 metais įteiktas vadi- namas Didysis Vliko Memoran- dumas. Tarptautinė scena neiš- leidžiama iš akių ir šiandien, nors taikos konferencijos politi- niams antrojo pasaulinio karo pa- dariniams likviduoti ir jo iškel- toms problemoms išspręsti su- šaukimas pasidarė dėl Sovietų Rusijos laikysenos, daugiau nei problematiškas. Tą darbą atlie- ka ir Lietuvos diplomatai eilė- je valstybių sostinių, kurie pa-

(Nukelta į 3 psl.)

ŽINIOS IŠ VISO PASAULIO

- Raud. Kinijos Chou-en- Lai atmetė Afrikos valsty- bių tarpininkavimą konflik- tui su Indija taikiu būdu iš- spręsti.
- "Pasienio kare" su In- dija Raud. Kinija jau pra- siveržė pro pagrindinius Himalajų praėjimus, gi Ne- hru šaukiasi JAV suteikti jam "masyvinę" paramą ginklais.
- Castro, kiek anksčiau paskelbęs, kad sovietų pri- statyti bombonešiai yra Kubos nuosavybė, dabar jau sutinka, kad dalis jų būtų atitaukta į Sov. Są- jungą.
- Chruščiovo paskelbtos administracijos ir partijos reforma praktiškai suskal- do jas į du sektorius: pra- monės ir žemės ūkiui tvar- kyti. Jis iškėlė reikalą kai kur imituoti kapitalistinę santvarką, kad pakėlus ūkio produkciją. Bet jis neuž- miršo kartu pridurti, kad Sov. Sąjungos produkcija ir taip kylanti.
- Iš Adenauerio kabineto pasitraukė 5 "laisvų demo- kratų" partijos ministrai, protestuodami prieš krašto apsaugos ministerio J. Strauss atsakymą pasi- traukti ryšium su Der Spie- gal byla.

- Ar ji tikrai, daktare, serga?

Vertė J. P. PALUKAITIS

(91)

— Atrodo, kad Hidui yra nepaprastai svarbu profesorių atgauti į savo rankas.

— Jis nori jį atgauti bet kokia kaina. Komunistus kankina mirtinė baimė, kad jis galės pasprukti į Vakarus ir ten prabilti — tai būtų jiems toks smūgis, po kurio jie ilgai neatsigautų. Todėl aš jam paskambinau ir pasiūliau save. Aš žinau, kaip svarbu jiems pagauti mane, bet norėjau nustatyti, kaip dar labiau jiems svarbu pačiupti Jeningą. Kaip sakytą, jie nori būtinai jį atgauti bet kokia kaina.

— Taip, bet kodėl gi?

— Jis niekada jiems nebedirbs, — sutiko Grafas, — ir tai jie labai tiksliai žino.

— Ar tamsta nori tuo pasakyti, kad...

— Aš noriu tik pasakyti, kad jie nori visiškai užsitikrinti, kad profesorius tylės ir, būtent, visą laiką, — kalbėjo Grafas. Norint pasiekti visišką užsitikrinimą, tėra tik vienas kelias.

— Taip, dėl Dievo meilės, — sušuko Reinoldas. — Mes negalime leisti, kad jis eitų į tikrą mirtį!

— Tamsta užmiršti Juliją, — pasakė Grafas.

Reinoldas, dabar nebesugebėdamas surasti aiškios išeities, nuleido galvą ir paslėpė veidą delnuose. Taip jis sėdėjo gal minutę, paskui staiga pašoko, tylą suardžius aštriam telefono skambučiui. Grafas pakėlė ragelį prie ausies.

— Čia Howarthas — ar pulkininkas Hidas?

Ir šį kartą galėjo kiti — Janscis su Sandoru jau buvo skubiai įžengę pro duris — girdėti aštrų, metalinį balsą, ateinantį iš kito laido galo, bet jie nieko nesuprato, ką Hidas sakė. Jie galėjo tik stebėti Grafą, kuris stovėjo atsisirėmęs į sieną, jo žvilgsniui be tikslo klaidžiojant po kambarį. Staiga jis atšoko nuo sienos ir suraukė antakius.

— Nejmanoma! Valandą, pasakiau aš, pulkininke Hidai. Ilgiau mes negalime laukti. Ar tamsta iš tikrųjų laikai mus pamišėliais galvodamas, kad mes čia liksime sėdėti, ramiai laukdami, kol tamsta mus visus iš eilės sugraibysi?

Jis nutilo ir klausė, kai balsas kitame laido gale vėl pradėjo kalbėti — skubiai ir kapotai, ir išplėtė akis sekančią akimirka, kai išgirdo, kad Hidas nutraukė pasikalbėjimą. Kažką galvodamas, pasižiūrėjo į ragelį, iš kurio nieko daugiau nebebuvo girdima, paskui lėtai jį pakabino. Jis prikando viršutinę lūpą ir dešinėsios rankos nykščiu perbraukė smaližių, atsiskumdamas ir pažvelgdamas į kitus.

— Kažkas netvarkoje, — pasakė jis. — Kažkas visiškai nesutampa. Hidas sako, kad atitinkamas ministeris esąs provincijoje, telefono ryšis su juo esąs nutrūkęs, jie turį siųsti automobilį, ir tai galį užtrukti gal dar pusvalandį, o gal net — o, tu prakeiktas idiote!

— Kaip, prašau? — paklausė Janscis. — Kas yra...

— Aš! — Grafas, nuo kurio veido buvo dingusios abejonės, kalbėjo tyliai ir visiškai susitvares, bet taip įsakmiai, kaip dar Reinoldas niekada nebuvo girdėjęs jo kalbant. — Sandorai, užvesti sunkvežimio motorą — ir tuoj pat. Pasiimti rankines granatas, sprogstamąją medžiagą tilteliui ir lauko telefoną. Dabar mes turime paskubėti, mes visi. Tikrai reikia nepaprastai skubėti.

Niekas nė nebandė Grafą klausinėti platesnių paaiškinimų. Po dešimties sekundžių visi jau buvo lauke ir, stipriai sningant, krovė reikmenis, o po minutės sunkvežimis, svirdinėdamas nelygiame kelelyje, važiavo link plento. Tik tada Janscis atsisuko į Grafą ir pasižiūrėjo klausiamu žvilgsniu.

— Paskutinį kartą skambinta iš telefono būdelės, — ramiai pasakė Grafas. — Visiškai nedovanotina, kad man iš karto neatėjo mintis. Kodėl telefonuotų pulkininkas Hidas iš telefono būdelės? Todėl, kad jo jau nebėra kabinete, Budapeste. Lažinuosi šimtu prieš vieną, kad ir anksčiau jis skambino ne iš Budapesto, bet iš mūsų įstaigos Gyore. Hidas jau visą laiką keliauja į čia, o jo skambiniai turi tik vieną tikslą — mus sulaikyti, mus apgauti. Ministeris, būtini vyriausybės leidimai, nutraukti telefono ryšiai — tai grynai melai. Dieve, kai pagalvoju, kad mes patikėjome. Budapeste? Hido jau ištisas valandas nebėra Budapeste. Galėčiau lažintis, kad jis dabar netoliau nuo čia, kaip už dešimties kilometrų. Ketvirčiu valandos vėliau jis būtų mus visus pačiupęs, visus šešis iš karto, šešias apsuokrias museles, kurios kantriai laukė, kol voras prislinks.

(Bus daugiau)

Mes kepame visokius pyragus, lietuvišką duoną ir kitus skanumynus, taip pat tortus vestuvėms ir kitoms progoms.

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bell-Obelenis

Cleveland, Ohio

6212 Superior Avenue Tel. EN 1-6525

antroji mūsų krautuvė yra

1404 East 66 Street Tel. EN 1-4551

ir trečioji krautuvė

798 East 185 Street Tel. 531-9328
(Naujosios parapijos rajone).

Čia jūs galite įsigyti ne tik mūsų kepyklos įvairiausių gaminių, bet ir visų rūšių maisto produktų.

SUNKUMAI VERČIA CHRUSČIOVĄ PERORGANIZUOTI PARTIJĄ...

(Atkelta iš 1 psl.)

Teatrai ir restoranai pilni karinių uniformų. Šiame vairuoja-mame ūkyje pirmenybė atiduota kariniam stiprėjimui. Kitos pirmenybės -- raketos, erdvės projektai, atominė energija.

Tuo tarpu žemės ūkis toli atsilikęs nuo projektuotų planų. Kviečių hektaro derlius mažesnis už planuotąjį jau eilę metų dėl mašinių, trąšų ir specialistų stokos. Lengvoji pramonė -- kasdienio vartojimo prekių gamyba nepaveja planų.

Šio korespondento įspūdžius ryškiai papildo ir kitos žinios iš Sovietijos. Lapkričio 11 sovietų laikraščiai paskelbė, kad 47,000 darbininkų buvo metę darbą vie-

name Sibiro rajone, protestuodami dėl žemų atlyginimų ir sunkių darbo sąlygų. Dviem dienom vėliau, lapkričio 13, pats Chruščiovas paskelbė, kad šių metų derlius nepasieks užplanuotų kiekių. Taip pat žinoma, kad mėsos ir sviesto kainų pakėlimas praeitą birželį iššaukė plataus masto nepasitenkinimus ir net streikus bei riaušes neviename mieste.

Ūkinė būklė šiomet yra pablogėjusi ir visoje Chruščiovo imperijoje. Maisto stoka pastebėta ir tuose kraštuose, kurie normaliai turėdavo šelpti Rusiją. Pramonės produkcija krito net tokiame klusniame Maskvos satelite, kaip Čekoslovakijoje.

Kremliaus schema "integruo-

ti" visą Rytų Europą, kaip dabar aiškėja, nepasisekė. Viena didžiųjų priežasčių -- "ekonominis nacionalizmas" -- kiekvienas kraštas pavydžiai saugo savo kišene.

Čekoslovakija, pvz., atsisakinėja pagalbėti plėsti pramonę Vengrijoje ir Lenkijoje, Rytų Vokietija nenori savo pinigų pilti į Lenkijos kasyklas. Rumunija ir Bulgarija vengia siųsti užsienin savo vaisius ir daržoves mainais už produktus, kurių jiems nereikia.

Galvos skaudulius Chruščioviui kelia ir kitos problemos Rytų Europoje. Albanija vis šokinėja, Raudonosios Kinijos skatinama. Pastangos prisivilioti Jugoslaviją į Kremliaus darželį nuėjo niekais. Chruščiovas buvo priverstas pakeisti Bulgarijos komunistų viršūnes, kad jos neatsidurtų Pekino prieglobstyje.

Stalinas komunistinę imperiją valdė geležiniu kumščiu. Chruščiovas kiek atleido varžtus ir, nepaėjus dešimčiai metų, jau sunkiai susikalba su kai kuriais satelitais.

Įžanginėje kalboje komunistų partijos centrinių komitetų konferencijai Chruščiovas pakartotinai pabrėžė, kad "subrendęs laikas" komunistų partijos reorganizacijai. Esą, ir Sovietijos ūkis pakiltų, įvykdžius tą reorganizaciją.

Kokios reorganizacijos laukti, tuo tarpu sunku pasakyti. Bet ekspertai pabrėžia, kad nereikia laukti kraštutinės įtampos su

DIRVA

— THE FIELD —
Established in 1915
6907 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
H. Anderson 1-6344

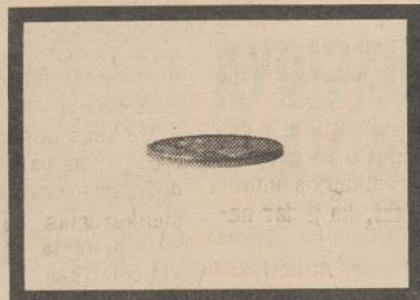
Lithuanian Newspaper • Issued in Cleveland every Mon., Wed., and Fri. except in case of Holidays • Published by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit) • Editor-in-chief: Jonas Čiuberis • Subscription per year: \$10.00. Single copy 10 cents • Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio.

Prenumerata metams: \$10.00. Laikraštis išeina tris kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja: Jonas Čiuberis, Vytautas Gedgaudas ir Jonas P. Palukaitis.

Redakcinę kolegiją sudaro: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laičūnas, R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

Raud, Kinija, Alternatyva -- tikimasis prie Mao, režimo griežtinimas teroru. Ar tik ne dėlto prieš keliolika dienų komunizmo pavergtieji buvo išvaryti apvaikščioti pirmą kartą Sovietijos istorijoje įvestos policijos šventės? Kazys Guoba

Už vieną dešimtuką perkate laikraštį... 2 plyteles saldumynų... ar keturdešimt valandų šviesos su 100 vatų lempute!

Saldumynai suteikia greitos energijos.

Laikraščiai informuoja.

Ir šviesa — ką gi, niekas nenori valgyti ar skaityti tamsioje.

Elektra yra būtinybė. Bet elektra kartu yra ir nereikalinga antis.

Kas mėnesį sąskaita ateina į namus. Jūs žiūrite į sąskaitą, spaudžiate tarp pirštų, skaitote įvairius skaitmenis.

Bet ji yra

Nuolatinis priminimas, kad kažką pirkote.

Bet ką?

Tai ir yra trintis su elektra.

Negalite jos matyti, girdėti, užuosti ar ragauti. Su ja neįsijunkite į namus gražioje dėžutėje ir nesakysite: "Žiūrėk, brangioji, nupirkau naują elektrą. Ar kaimynai nepavydės?"

Viena šeimininkių pasakojo mums, kaip ji domėjosi elektros sąskaita ir rado, kad "mes naudojame TV praėjusį mėnesį ištisias 74 valandas. Skalbiau ir džiovinau 21 kartą skalbinius, kepinau 175 riekes duonos, siurbiau dulkes 18 minutes į dieną. Gi vonios kambaryje šviesa degė 67 valandas..."

Įskaitant lemputes, elektros priemonės ir pan., ji turėjo 63 elektrinius pagalbininkus savo namuose.

Elektra taip pat suteikia jėgą jūsų elektriniams indams. Šviečia jūsų šviesai. Dirba ilgas, sunkias valandas jūsų namuose.

O vis tik, elektros vienetas miesto gyventojams tikrumoje kainuoja 11% žemiau, nei tai buvo 1946 metais. Tai kodėl gi jūsų bendra elektros sąskaita nėra 11% žemesnė nei buvo 1946?

Jūs mėgstate elektrą.

Jūs mėgstate elektrines skalbimo, džiovinimo, šildymo, valymo mašinas ir TV.

Jūs įgyjate vis daugiau ir geresnes priemones, daugiau ir geresnės šviesos.

Ir jūs naudojate daugiau.

Jūs naudojate dvigubai daugiau elektros, nei 1946.

Elektra yra jūsų geriausiu pirkiniumi jūsų šios dienos biudžete.

Šiandien jūs galite pirkti daug elektros vienu plonu dešimtuku.

Tikrumoje, jūs jau perkate už dešimtuką ją šiuo metu.

The ILLUMINATING Company
An investor-owned Company Serving The Best Location in the Nation

STATINYS, KURIUO LIETUVOJ MAŽAI KAS TESIDŽIAUGIA

Bolševikinės revoliucijos sukakties išvakarėse Vilniuje buvo atidengtas dar vienas pastatas — ne trobesys, o paminklas pačiam pirmajam interventui prieš Lietuvos nepriklausomybę. 1918 metų gale Kapsukas, Lenino-Trockio valdžios laiminamas, rusų bolševikinės armijos priešakyje atžygiavo į Vilnių sukludyti Lietuvai atsiskirti nuo Maskvos ir tapti savarankiška, nepriklausoma valstybe. Lietuvių savanorių kariuomenė tuos interventus išvijo iš Lietuvos. Kapsukas tada su jais išsinešdino ir pasiliko pas juos, ligi tie pagaliau pagelbėjo jam visiškai šį pasaulį apleisti.

Kapsuko įpėdinis tų pačių interventų tarnyboje — Sniečkus dabar pastatydino jam paminklą ir jį atidarydamas pasakojo "istoriją", kad kažkoki kiti interventai neleidę anuomet bolševikams su Kapsuku priešakyje įsigalėti Lietuvoje (ir užgniaužti Lietuvos pasiryžimą stotis ant savo kojų). Faktiškąjį interventą — maskvinio imperializmo — tarnai ir bendradarbiai stengiasi rodyti dalykus išvirkščiai, kaip tas išsigandęs vagis, bebandęs išsigelbėti šukavimais "laikykite vagį".

Tas statinys — Kapsuko paminklas — pastatytas vienoje iš didžiųjų Vilniaus aikščių, priešais buvusios rotušės (dabar muziejaus) rūmus. Bet džiaugiasi juo tik būrys maskvinių interventų statytinių. Lietuvai juo nėra ko džiaugtis. Stovi tas paminklas ne tiek ant granito gabalo, kiek ant intervencinės jėgos. Ir stovės jis tik tol, kol intervencinė jėga Lietuvoj tesės laikytis. Nei vienos dienos ilgiau.

(v. r.)

KULTŪROS KONGRESAS

Naujųjų priede leidžiamame Santaros ir Šviesos Samb. skyriuje Mūsų Žingsniai, D. M. straipsnyje "Bendri darbai", apie Kult. Kongresą sakoma, kad neaišėjusi kritika šį kongresą iškelia į išskirtiną vietą. Straipsnyje sakoma, kad

"Dideli darbai reikalauja plataus požiūrio, plačių užsimojimų, plačių sugebėjimų suprasti ir įvertinti, jog ne tik mano partijos prekė yra gera.

Bendri darbai reikalauja bendrų pastangų, bendro susipratimo ir bendro džen telmeniško per prievartą nebrukti to, kas vienietis ar kitiems yra visai nepriimtina.

Ateities darbai reikalauja visų jėgų įjungimo, visų nevaidmainingo žodžio, visų pasiryžimo atvirai kovoti už savo siekimus, neniekinant žmogaus.

Deja, Kultūros Kongreso rengėjai ir jų Tribūnas nestengė išpildyti bent minimumą šių reikalavimų, užtikrinančių didelį, bendrų, ateities darbų pasisekimą. Tie, kurie bendrumo siekė ir norėjo, nebegalėjo kaip visados (ir kaip, atrodo, be jokio klausimo yra laukiama) tylėti ir apgalestaudami tyliai sau tarti: "Tegu sau -- dėl bendro tikslo patylėsime... Pagaliau ateina laikas tarti žodį, kurį reikia tarti."

Draugo lapkr. 17 d. vedamasis (Pr. Gr. Kult. Kongreso apimtis), pripažinęs nuotaikų vibraciją, sukeltas dulkes ir net mėginimus užtemdyti paties kongreso reikšmę, vistiek galvoja, kad

"Visi turėjo geriausių norų, kad šio Kult. Kongreso vaisiai neliktų tikti nūdienais, bet pakiltų virš laiko, padėtų lietuviškai kultūrai išsivijoje prasiskinti naujus takus ir pravėdinti apipelėjusius arodus.

Ko tikisi lietuviškoji išeivija iš kongreso?

Į tą klausimą Draugas atsako, kad visuomenė laukianti

"atsižviežinimo, atsinaujinimo ir atsinaujinimo... kad mūsų kultūra neužsi-sklystų užtvarose, bet būtų atvira naujoms idėjoms, kai jos nemėgina padaryti lietuviškos kultūros tik įvairių kultūrų mišiniu. Pagrindinis šio kongreso uždavinys ir turėtų būti ne svetimiems vėjams langų atidarymas tik dėl to, kad jie jau į mus yra padvelkę, bet atrinkimas lietuviškų formų, kuriomis galėtume nupiešti savos kultūros raiškų veidą."

Kas yra Kultūros Kongresas?

"Kultūros kongresas nėra seimas ar parlamentas, kuris išleis įstatymus, visiems privalomus ir visa tvarkančius. Jis yra tik santalka savai kultūrai išryškinti ir jos ateities kryptį nustatyti. Tai nėra vienetis, kuris tiksliai nustatys planus, pagal kuriuos kultūrininkai jungsis lietuviškon kultūron, bet duos tik plačius kontūrus, kurių horizonte jie galės matyti lietuviškos kultūros viziją, kad ji būtų mums sava, artima, lietuviška. Kaip smuo gimsta su tautos žyme, taip ir kultūrinės kūrybos brandumas priklauso nuo to, kiek ji savo tautos gelmėse glūdinčių lobių sugeba per duoti žmonijai. Kultūra pasižymi naujumu ir gajumu, kai ji gali žmonijos kultūron įnešti tai, ko ji dar neturėjo.

Mes turime pasitikėti, kad Kultūros kongreso rengėjai, pranešėjai ir paskaitininkai suras nuostabų žodį, kuris lietuvių kultūrai bent dalinai parodys visame jos patrauklume ir gyvastingai apreiškė tuos horizontus, kurių plotyje kūrėjai panaudos savo sugebėjimus, neprarasdami laisvės, atskleidę lietuviškos kultūros esmę, neparduodami savo kūrybinės galios svetimybėms, ir prisidės prie žmonijos kultūros praturtinimo, neatsisakydami tautinio charakterio."

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE (SLA)

Lietuvių patriotų organizacija gyvuoja nuo 1886 m. ir jau atšventė savo DEIMANTINĮ JUBILIEJŲ.

SLA didžiausia ir turtingiausia fraternalinė organizacija lietuvių tarpe turi daugiausia narių ir valdo didžiausią kapitalą.

Sąmoningas lietuvis NEIESKO KITUR APDRAUDOS, bet stoja nariu į SLA, nes žino — 1) kad SLA apdrauda gera, geresnė nėra, 2) SLA apdrauda pigi, nes savitarpinės pagalbos pagrindu veikdamas SUSIVIENIJIMAS pelno neieško, o stengias savo narius teikti visokeriopą pagalbą ir fraternalinę globą, 3) SLA apdrauda yra saugi, nes paremta dideliais rezervais.

SLA DUODA GYVYBĖS APDRAUDĄ nuo \$100.00 iki \$10,000.00.

SLA Taupomosios apdraudos svarbios jauniui ir šeimos apsaugai nuo netikėtų sunkumų.

SLA accidentalė apdrauda reikalinga šiais laikais kiekvienam.

SLA ligoje pašalpa tuo svarbi, kad ligos atveju narys ją gauna pats.

SLA galima gauti apdraudą nuo gimimo dienos iki gilių senatvės.

SLA kuopos yra visose žymesnėse lietuvių kolonijose, jos teikia žinias apie apdraudos ir įstojimo sąlygas.

Kas nori platesnių informacijų tegu rašo į SLA Centrą:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 West 30 Street
New York 1, N. Y.

SENIAI PRIBRENDEŠ REIKALAS...

(Atkelta iš 1 psl.)

čiu savo buvimo faktą simboli-zuoja Nepriklausomą Lietuvą ir byloja, kad Kremliaus smurto padariniai, liečiantieji Lietuvą, laisvojo pasaulio valstybių nėra nei pripažinti nei sankcionuoti. Ta prasme veikia ir Vlikas ir Altas ir Lietuvos Laisvės Komitetas bei Lietuvos Delegacija Pavergtųjų Europos Tautų Seime, kiekvienas savo kompetencijų ribose. Paskutiniai du organai yra sudaryti vien Lietuvos piliečių ir atspindi visą politinę mūsų tautos vaivorykštę, kaip kad ji reiškėsi Lietuvoje. Lietuviai egzilai prisidėjo prie bendrinės visų Centro ir Rytų Europos valstybių, antrojo pasaulinio karo aukų, organizacijos -- Pavergtųjų Europos Tautų Seimo -- sudarymo, ir aktyviai, kaip lygūs, dalyvauja jo veikloje tiek šiame krašte, tiek Europoje, kur stengiamės kartą į metus turėti savo sesijas, tiek Pietų Amerikoje, Australijoje ir Naujoje Zelandijoje. Tą veiklą stengiamės išplėsti ir į Afriką, kuri pradeda vaidinti didesnę rolę tarptautinėje plotmėje, ypač Jungtinėse Tautose. Visuose žemynuose, išskyrus Afriką, PET Seimas turi savo atstovybes, o Londone, Paryžiuje, Bononoje ir Buenos Aires -- ir pastovius biūrus. New Yorke stengiamės panaudoti Jungtines Tautas, o savo dažniais apsilankymais Washingtone -- veikti šio krašto vyriausybę ir Kongresą. Rytų skrendu į Ottawą, kur PET Seimo delegaciją maloniai sutiko priimti Kanados premjeras Diefenbaker. Su juo tarsi-mės dėl eventualios akcijos šioje Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos sesijoje.

Turiu pabrėžti, kad mūsų bylos įterpimas į bendrą Centro ir Rytų Europos problemą neatėjo savaimė, o pareikalavo didelio darbo ir nemažų mūsų pastangų. Koks visos tos veiklos, visų tų pastangų -- mūsų vienu, sudarytu su mūsų baltiškaisiais kaimynais latviais ir estais ir per PET Seimą -- rezultatas?

1) Visos laisvojo pasaulio valstybės -- aš palieku nuošaliai vadinamus neutralistus ir naujai susikūrusias Afrikos valstybes -- pritaria Lietuvos nepriklausomybės atstatymui, laiko tokį atstatymą esant teisinga ir būtina; pritaria lietuvių tautos pastangoms išlaikyti savo tautinę individualybę ir atkurti savą valstybę. Šiandien jau nereikia, kaip kad tai buvo 1918-1920 metais, įrodinėti, kad lietuvių tauta yra politiniai subrendusi, turi savo istoriją ir turi teisę savistoviai tvarkytis. Šiandien tai yra aksioma.

2) Dvi labai mums svarbios politinės problemos, kurios drums-tė visą Lietuvos nepriklausomybės laikotarpį ir sunkino ekonominę, socialinę ir kultūrinę pažangą -- Lietuvos sostinės Vilniaus ir Lietuvos lango į jūrą, Klaipėdos -- klausimai yra pačios gyvenimo raidos ir susidėjusių aplinkybių virtuališkai išspręsti. Vilnius yra ir bus Lietuvos sostinė, Klaipėdos kraštas yra ir bus neatjungiamą Lietuvos dalis be jokių tarptautinio pobūdžio suvaržymų.

3) Paskutiniųjų metų įvykiai ir didžiųjų Vakarų valstybių išryškėjusi politika rodo, kad karą laimėjusios didžiosios Vakarų valstybės, ypač Amerika ir Didžioji Britanija, Teherano susitarimą su Stalinu dėl įtakosferų pasidalinimo ir šiandien, nežinodami to, kad Kremlius ir juos seniai sulaužė, laiko jais saistanti ir sudarančią jų politikos su sovietais pagrindą. Todėl faktiškai jos pripažįsta dabartinę sovietų agresijos veiksmų sudarytą politinį status quo Centro ir Rytų Europoje, laikydamos drauge esamą padėtį ir neteisinga, ir neamžina, ir atsisakydamos formaliai ją sankcionuoti.

Tačiau pakartotinas pastaruoju laikų sugretinimas šiaurės Atlanto Pakto su Kremliaus išpe-ra -- vadinamuoju Varšuvos Paktu -- ir pasiūlymas eventualiai sudaryti nepuolimo ir saugumo sutartį Centro ir Rytų Europai meta neįaukų šešėlį ir į tą pakartotinai pabrėžiamą, kad ir labai ribotą, dabartinio ištisinio status quo nepripažinimą. Tokio nepuolimo pakto sudarymas nei-giamai atsilieptų ypač į Baltijos valstybių tarptautinį statusą. Mano ką tik suminėtos aplinkybės ir faktai paaiškina Jungtinių Amerikos valstybių ir Didžiosios Britanijos laikyseną 1956 m. Vengrijos revoliucijos metu ir jų atsakymą kelti pavergtųjų valstybių klausimą diplomatinėse konferencijose ir pertraktacijose su sovietais, taip pat ir Jungtinėse Tautose. Vakarai sveikina mūsų tautų priešiniūmą okupanto užmačioms, sveikintų ir džiaugtis, jei jos išsikovotų sau daugiau nepriklausomybės ir laisvės, kaip kad tai buvo padariusi savo aktyviu pasipriešinimu 1956 m. spalio mėnesį lenkų tauta. Vakarai sveikintų bet koki sovietinio ir komunistinio režimo sušvelnėjimą pavergtuose kraštuose, gyventojų būklės pagerėjimą; sąlygoms leidžiant, duotų ir medžiaginę paramą (Jugoslavija, Lenkija), bet atsisako mūsų problemą laikyti vienu savo politikos sovietų atžvilgiu pagrindiniu elementu. JAV ir Anglija, o jas seka dauguma laisvųjų valstybių, atsisako reikšti iniciatyvą ir reikalauja sovietų karo metu ir pokario išpareigojimų pavergtosios Europos dalies atžvilgiu įvykdyti, atsisako suformuluoti ir viešai paskelbti savo taikos Centro ir Rytų Europoje įgyvendinimo programą, atsisako -- bent šiuo metu -- reikauti tautų apsisprendimo teisės visuotinio ir tuo titulu kelti Baltijos valstybių, o taip pat ir vadinamųjų satelitinių kraštų, klausimą Jungtinėse Tautose ryšium kad ir su kolonizmo "visose jo formose ir apraiškose" likvidavimu. Žodžiu, čia mano suminėtieji vakarietiškieji veiksniai, iš jų ikišiolinės laikysenos sprendžiant, sovietų pavergtosios Centro ir Rytų Europos problemą laiko ir traktuoja greičiau kaip jos pačios išsilaisvinimo, negu išlaisvinimo problemą.

Akivaizdoje čia mano suglaustai pavaizduotos padėties tarptautinėje plotmėje, mūsų šios dienos uždaviniai toje srityje yra šie:

1) Ir toliau palaikyti gyvą ir aktualų Lietuvos klausimą tarptautinėje plotmėje, susiedinant jį su antrojo pasaulinio karo palikimo likvidavimu, ir su visa Centro ir Rytų Europos problema, kitaip tariant -- su teisingos ir pastovios taikos Europoje įgyvendinimu.

2) Ruošti medžiagą ir aplinkybės reikalaujant ir leidžiant ją panaudoti, išpopuliarinimui ir apgynimui lietuvių tautos teritorinių aspiracijų vakaruose -- Tiūžės, Gumbinės, Karaliaučiaus sritis, ir rytuose bei pietuose -- Ašmenos, Lydos, Gardino bei Seinų-Punsko sritis.

3) Daryti viską kas reikalinga ir galima -- vieniems ir drauge su latviais ir estais, o taip pat ir su visomis sovietų pavergtomis valstybėmis per PET Sei-

mą -- didžiosioms Vakarų valstybėms, pirmoje eilėje JAV, įtikinti, kad dabartinė, nors ir prielanki, bet pasyvi jų politika pavergtųjų Centro ir Rytų valstybių klausimu veda į politinį akligatvį, yra naudinga Kremlui ir neigiamai veikia nuotaikas pavergtuose kraštuose; kad yra seniai pribrendęs reikalas tą politiką reviduoti ir pereiti prie aktyvesnės ir drąsesnės politikos, kuri, mūsų tautų rezistencijos talkinama, greičiau ir tiksliau vestų į tikslą. Reikia išsklaidyti, kaip nerealias, sovietinio ir komunistinio režimo sušvelnėjimo, sudemokratinėjimo, su liberalėjimo bei laipsniško nepriklausomybės atstatymo iliuziją, kurios skleidžiamos Vakarų pasyvumui pateisinti.

Stebėti, įspėti ir neprileisti prie Baltijos valstybes liečiančių diskriminacinių tendencijų, pradėjusių pavojingai reikštis Europos Taryboje, tiksliau jos Neatstovaujamojo Valstybių Komisijoje.

5) Kovoti su kaikuriuose sostinėse pasireiškiančiomis tendencijomis atšaukti Lietuvos diplomatinį ir konsularinį atstovybių pripažinimą ar bent pažeisti jų formalinį statusą.

Istorija mus moko, kad kitas tautas pavergusios imperijos ir tirionijos. nėra amžinos. Imanentiški komunistinio pasaulio priešingumai ir neužgnaužiamas tautų laisvės troškimas padarys galą ir sovietiniam tautų kalėjimui. Tautos likimą ir jos ateitį galutinai išvadojimo lemia jos pačios atsparumas, tvirtumas, ryžtas, nepaskutinėji vietoje -- jos istorija. Išoriniai veiksniai gali tik sudaryti prielankias ar neprielankias sąlygas, pagreitinti ar atitolinti jos politinių siekimų įgyvendinimą. Juk ir 1918 m. išorinė lietuvių tautos ryžtas, o išorinės aplinkybės tik žymiai palengvino ir pagreitino Lietuvos valstybės atstatymą. Tačiau tas procesas gali būti palyginti ilgas. Savo paskutinio apsilankymo New Yorke metu britų premjeras Macmillan kalbėjo apie vieną generaciją, o gal ir dvi. Gi mūsų tauta, lygiai kaip ir kitos sovietų pavergtosios tautos, turi teisę reikauti, kad lygiai taip, kaip 1878 metų Berlyno Kongresas sudraudė carą Aleksandrą II-į, pasišovusį pasigrobtį pietinę Europos dalį, taip šiandien laisvojo pasaulio valstybių bendruomenė, Jungtinių Amerikos Valstybių vadovaujama, sudraustų Chruščiovą ir jo sėbrus, uždėjusius Maskvos leteną ant 100 milijonų europiečių ir siekiančius pavergti visą Europos žemyną. Tuo labiau, kad to reikalauja ir tarptautinė teisė, ir Jungtinių Tautų Charta, ir didžiųjų valstybių išpareigojimai.

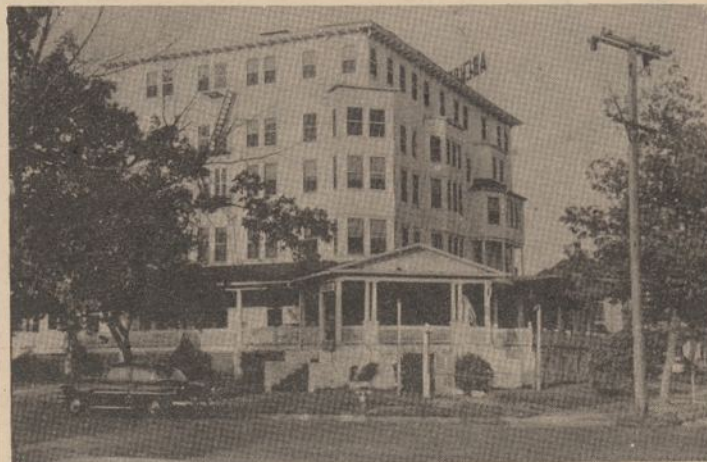
Užsitęsusi Lietuvos laisvės byla ir ypač pastaruoju laikų pagyvėjusi ir sustiprėjusi Lietuvos okupanto ir jo Vilniaus samdinių politinė ofenzyva prieš Baltijos valstybes ir prieš aktyvią lietuvių išeiviją ir tremtį laisvajame pasaulyje, suaktuali-

no antrąjį, vidinį mūsų uždavinį ir veiklos barą. Kremlius ne tik stengiasi gauti tarptautinį savo užkariavimų Baltijos erdvėje sankcionavimą, bet ir pats, ir per savo agentus Vilniuje, stengiasi įtaigoti, ypač jaunesniąją mūsų tautos kartą tėvynėje, kad bet kokios svajonės apie politinę Lietuvos laisvę ir atsipalaidavimą nuo Rusijos esančios nerealios, atsižirdint į neįveikiamą karinę Sovietų Sąjungos galią. Lietuviai įtaigojami taip pat, kad ekonominiais sumetimais Lietuvos išsijungimas iš Sovietų Sąjungos būtų nepageidaujamas ir nenaudingas Lietuvai, kad tautai reikėtų ūkišką Lietuvos susumokimą. Nestokoja ir kitų vilionių. Paraleliai vyksta bandymas sudemoralizuoti išeiviją, kuri yra labai svarbus veiksnys kovoje dėl Lietuvos laisvės, palaužti vieną Sovietų Sąjungos frontą, vylingai vaizduojami kultūrinių mainų ir kultūrinio bendradarbiavimo mirazai. Tuo būdu bandomi tiesiai į lietuvių apsiptatimą su okupacija, neteisinga būtų teigti, kad toji sovietinė ofenzyva ir okupuotoj Lietuvoj ir laisvajame pasaulyje būtų visiškai nesėkminga, nors didesnio išeivijos sužalojimo kol kas ji nepadarė. Visa tai verčia politinius lietuvių veiksmus laisvajame pasaulyje sutarti savo veiklos planą šiame, sakyčiau, vidiniame bare, sutarti mūsų strategiją ir mūsų ofenzyvos programą, kuri ne tik paverstų niekais okupanto pastangas, bet ir padėtų tėvynėje esančiam jaunimui susiorientuoti, susidaryti savą ne tik tautinę, bet ir politinę koncepciją, laisvos ir nepriklausomos Lietuvos viziją. Tačiau tai nėra viešumos dalykas. Kūbos įvykiai gerokai demaskavo Kremliaus tirionis, pakirto pasitikėjimą jais ir tų, kurie tikėjo jų globa ir jų žodžiais, sugriovė Sovietų Rusijos karinės galios ir jos neįveikiamumo mitą. Tikėkimės, kad iš tų įvykių bus padarytos visos reikiamos išvados. Neabejoju, kad juos tiksliai supranta ir vertina mūsų tautos kamienas Sovietų Rusijos vergijoje.

Nuo Lietuvos nepriklausomybės ir laisvės sutrypimo praejusieji metai tikrai patvirtino seną išmintį, kad laisvę, kaip ir sveikatą, lengva prarasti, bet nelengva atgauti. Nors kelias į Lietuvos laisvę nėra lengvas, nors priešas yra stiprus ir klasingas, kuriam visos priemonės yra geros, bet vieningos visos mūsų tautos -- Tėvynėje ir svetur -- pastangos ir ryžtas bei sveikatai suprasti laisvojo pasaulio interesus ir jo aktyvi parama, sovietinio pasaulio priešingumams ir negalavimams didėjant ir atstūrant, nuves mus į siekiamą tikslą -- Lietuvos suverenių teisių vykdymo atstatymą -- greičiau nei kam gali tai šiandien atrodyti.

Paraginkit savo
pajįstamus užsipre-
numeruoti DIRVĄ

HOTEL NIDA CORP.

SEVENTH & PARK AVENUES ASBURY PARK, N. J.
PROspect 4-7788

Ivairiais metų laikotarpiais malonu visad atsilankyti gražiajame Asbury Parke prie Atlanto ir pailsėti apskritus metus veikiančiame viešbutyje "Nida" 7-tos ir Park Ave. kampe. Tel. PR 4-7788. Švarūs kambariai, pigus ir skanus maistas.

Prie viešbučio veikia restoranas ir baras. Viešbučio salė išnuomojama įvairiems pobūviams. Patogus susisiekimas traukiniu ir autobusu.

Savininkai P. C. Mačiuliai.

VISAIS APDRAUDOS REIKALAI,

kaip automašinų, gyvybės, nelaimingų atsitikimų ir gaisro, kraiptis į atstovę

**PAULINA
MOZURAITIS-BENNETT**
HI 2-4450
642 Meadow Lane Dr.
Cleveland 24

HEARING AIDS

VISKAS
AUSYJE
\$99.50

Skambinkite MA 1-0440
arba rašykite
ACOUSTICON OF CLEVELAND
845 Prospect Ave.

Visais namų, automobilių ir kitais apdraudos reikalais kreipkitės į vieną iš seniausių apdraudos įstaigų Clevelande.

Mūsų "Stock Casualty Co's" duoda 15-25% nuolaidos geriams mašinų vairuotojams.

Mūsų "REAL ESTATE" įstaiga yra narys "NORTH-WEST MULTIPLE LISTING SERVICE".

ATSTOVAS
VYT. SENKUS
WO 1-6820
M. A. SCHNEIDER CO.
2710 Lorain Ave.,
Cleveland, Ohio

NEPERKRAUKIM VAIKŲ PAŠALINIŲ DARBU

Amerikos mokyklose mokytojai perkrauti darbu. Jų darbas sunkus, komplikotas. Didėsniuose miestuose mokyklos labai didelės -- mokinių tūkstančiai, kuriuos šimtai mokytojų moko ir auklėja. Mat, amerikoniškos mokyklos mokytojų sistema stengiasi jaunimui ne teoretinėmis žiniomis galvas prikimšti, bet praktiškai derinti su žiniomis, su auklėtinio ateitimi. Auklėjant jaunimą, Amerikos viešose mokyklose ne tiek svarbu teoretinis aiškinimas, kiek jų pačių patyrimas ir pavyzdys. Mokyklos metodai pradžioje rodo keletą iš gyvenimo pavyzdžių, vėliau daro išvadą ir supažindina su teorija.

Amerikos mokyklų vaikai mokosi pagal jų pasirinktus mėgiamus dalykus, o tų dalykų žymiai mažiau negu Europos vidurinėse mokyklose, beveik perpus. Mokytojų eiga irgi labai skirtinga. Europos mokyklose mokytojai pamokų pertraukų metu 10 minučių atsišvepia, pailsi. Čia gi priešingai. Mokymosi pamokų pertraukos metu skuba patekti į tą klasę, kurio pasirinktas dalykas bus dėstomas. Be to, susidaro atskiros grupės neturintys tų ar sekančių valandų jiems dėstomo dalyko, tada jie turi greit susirinkti į atskiras klases, kur mokytojų priežiūroje, ruošiasi sekančiai pamokai. Vadinas, laisvo laiko jiems nėra, turi visą laiką mokytis.

Be to, yra grupės atsilikėlių, nepažangiųjų, fiziškai nesveikų, nenormalių, kuriuos mokytojai moko ir auklėja atskirai.

Mokyklos administracijai sudaro direktorius ir inspektoriai. Jie klasėse pamokų nedėsto, rūpinasi tik bendrais pedagoginiais reikalais ir mokyklos administravimu. Šalia dar yra specialūs patarėjai, psichologai ir stebėtojai. Jie seka mokinių mokymosi eigą, duoda mokiniams patarimus, nurodymus ir įspėjimus dėl netinkamo mokymosi. Kviečia tėvus į mokyklą ir jiems aiškina vaiko nepažangumą. Jei vaikas nesugeba patenkinamai mokytis, siunčiamas į atsilikėlių klasę.

Mokytojai, ypač klasių auklėtojai, apkrauti popierizmu.

Aplamai, mokyklos viduje drausmė griežta. Klasėse ir koridoriuose, pamokų metu turi būti tylu, ramu. Ir jei tokios priežiūros ir drausmės nors maždaug būtų perkelta už mokyklos sienų, tai neigiamo mokinių elgesio gatvėse nebesimatytų. Tačiau to mokykla daryti nesieja, nenorima laužyti demokratinių principų. O kai to nedaroma, mokiniai išėję iš mokyklos, gatvėse jaučiasi visiškai laisvi, nieko nebijo, daro ką tik jie nori.

Mokymosi sąlygos geros. Mokyklos higieniškos, mokslo priemonėmis aprūpintos. Gabesnieji vaikai pasirinkus savo dalykus mokosi gerai. Baigę mokyklą gaus stipendijas aukštajam mokslui siekti. Naujų ateivių vaikai daug kur mokyklose pirmiau. Tačiau nereikia manyti, kad amerikiečių viešose mokyklose leng-

Jonas Miškinis

va mokytis. Čia reikia ne tik gabumų, bet ir pasiryžimo bei darbštumo. Kas nesiryžta, suklumpa, mokyklos tinkamai nebaigia ir aukštojo mokslo negali siekti.

Negerai, kad kai kurie tėvai savo vaikus perkrauna pašalinių darbų. Parėjusius iš mokyklos siunčia uždarbiauti, kiti verčia mokytis specialaus darbo. Pvz., muzika vertinga mokslo šaka, jei jos vaikas mokosi iš noro ir sugebėjimo. Bet jei vaikas verčiamas muzikos mokytis prievarta, tai jau blogas reiškinys. Vaikas sugrįžęs iš mokyklos pirmiausia turi pailsėti, šį tą tėvams padėti. Bet jei vaikas tuojau sodinamas prie pianino skambinti, ar kitu muzikos instrumentu groti 2-3 valandas, tai išvargusiam vaikui ta muzika darosi įkiri, nemėgiama ir kartu neigiamai veikia į vaiko psichiką. Muzikos mokytojas ir tėvai reikalauja mokytis, vaikas nebenori, atsiskinėja. Yra muzikos mokytojų, kurie į vaiko psichines individualybes nekreipia dėmesio ir savo pedagoginius patarimus nekoordinuoja vaiko užgaidų ir norų tinkama kryptimi, nepalengvina jo valios, daro didžiulią klaidą ir dažnai nepataisomai

pakenkia vaiko psichiniam moraliniam brendimui.

Todėl tėvams reikia būti labai atsargiems, reikalaujant vaikų mokytis to, ko jie nenori ir nemėgsta. Niekad nereikia gailėtis pastangų, laiko, rūpesčio ar gerų žodžių, norint užkariauti jauną vaikų širdis ir įdiegti jiems meilę tiems papildomiems darbams, kurie nešėtų naudą ne tik auklėtiniui, bet ir jo, kaip lietuvių vardu.

NEPAMIRŠKITE ATNAUJINTI PRENUMERATĄ

PINIGAI I USSR
PILNAI GARANTUOTA
PRASYK PLATESNIŲ
INFORMACIJŲ
GRAMERCY
SHIPPING Co., Inc.
744 BROAD STREET
NEWARK, NEW JERSEY
Laisnuota ir pilnai bandyta
Tel. MU 9-0598

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

Paskubina jūsų siuntinį jūsų draugams ir giminėms į bet kurį SSSR dalį. Licensed by Vneshposiltorg

SIUNTINIAI APDRAUSTI — PRISTATYMAS GARANTUOTAS — GAVĖJAS NIEKO NEMOKA —

Visuose mūsų skyriuose jūs rasite didelį pasirinkimą medžiagų moteriškoms ir vyriškoms drabužiams ir tuo sutaupysite nei perkant kitur. Jūs galite gauti ir kitokių reikmenų tinkamų siuntiniam pigiau nei bet kur kitur. Dėl papildomų informacijų ir nemokamų kainaraščių rašykite ar aplankykite jums artimiausią skyrių:

* ATHOL, Mass. — 61 Mt. Pleasant Street CH 9-6245
* BOSTON 18, Mass. — 271 Shawmut Avenue LI 2-1767
* BUFALLO 6, N. Y. — 332 Fillmore Avenue TL 6-2674
* BROOKLYN 11, N. Y. — 370 Union Avenue EV 4-4952
* BROOKLYN 7, N. Y. — 600 Sutter Avenue DI 5-8808
* CHICAGO 22, Ill. — 2222 W. Chicago Avenue BR 8-6966
* CHICAGO 8, Ill. — 3212 So. Halstead Street WA 5-2737
* CLEVELAND 13, Ohio — 904 Literary Road TO 1-1068
* DETROIT, Mich. — 7300 Michigan Avenue VI 1-5355
* GRAND RAPIDS, Mich. — 606 Bridge St., N.W. GL 8-2256
* HAMTRAC, Mich. — 11333 Jos. Campau TO 7-1575
* HARTFORD, Conn. — 132 Franklin Avenue CH 6-4724
* IRVINGTON 11, N. J. — 762 Springfield Ave. ES 2-4685
* YOUNGSTOWN 3, Ohio, 21 Fifth Ave. RI 3-0440
* YONKERS, N. Y., 235 Neppenhan Ave.... GR 6-2681

(atidaryta nuo trečiadienio, 5-9 val.; šeštadienio, 10-9 val. sekmadieniais 1-6 val.p.p.)

* LOS ANGELES 22, Calif. — 960 So. Atlantic Blvd. ... AN 1-2994
* LAKEWOOD, N. J. — 126 - 4th Street FO 3-8569
* NEW YORK 3, N. Y. — 39 - 2nd Avenue AL 4-5456
* NEW YORK 11, N. Y. — 135 W. 14th Street CH 3-2583
* NEWARK 3, N. J. — 428 Springfield Avenue BI 3-1797
* NEW HAVEN, Conn. — 509 Congress Ave. LO 2-1446
* PATERSON 1, N. J. — 99 Main Street MU 4-4619
* PASSAIC, N. J. — 176 Market Street GR 2-6387
* PHILADELPHIA 23, Pa. — 525 W. Girard Ave. PO 5-5892
* PITTSBURGH 3, Pa. — 1015 E. Carson Street HU 1-2750
* SAN FRANCISCO, Calif. — 2076 Sutter Street FI 6-1571
* WATERBURY, Conn. — 6 John Street PL 6-6766
* WORCESTER, Mass. — 174 Millbury Street SW 8-2868
* VINELAND, N. J. — W. Landis Ave. Greek Orthodox Club Bldg.
Skyrius atidarytas penktadieniais, šeštadieniais ir sekmadieniais

Vytauto Augustino LIETUVOS VAIZDŲ ALBUMAS LIETUVA

yra geriausia dovana visoms progoms. Albumo vaizdai kalba apie Lietuvą visiems suprantama kalba, todėl jis tinka visiems, kas kokia kalba bekalbėtų.

Albumas LIETUVA yra gražiausia Kalėdinė dovana.

Kiekvienam verta jį pačiam įsigyti ir kitam dovanoti, ypač mūsų draugams amerikiečiams.

Užsakymus siųsti:
Ateitininkų Federacija,
916 Willoughby Ave.,
Brooklyn 21, N. Y.
Gaujamas ir pas platintojus.
Kaina — \$5.00.

Užsisakyk tuojau!

MOKAME

4 ¹/₂ %

metinį dividendą už
visas taupymo sąs-
kaitas.

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karius, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanuskas, Pres.

NOW 4 Neighborhood Offices...

Main Office:
813 EAST 185th STREET
St. Clair Office:
6235 ST. CLAIR AVENUE
Euclid Office:
25000 EUCLID AVENUE
Lake Shore Office:
26000 LAKE SHORE BLVD.

**ST. CLAIR
SAVINGS**

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE APLANKYKITE MIDWEST MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ

2515 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-1731

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

German Brandy 5th \$4.79
Kron-Brannvin Aquavit. 5th \$3.98
Dujardin German Brandy 5th \$5.29
Old American Wiskey Full Qu. \$3.98

Chianti Import. Wine Qu. \$0.98
Bordeaux French Wine 5th \$0.98
Zeller Schwarze Katz 5th \$1.29
Ambasador Vermouth 5th \$0.98

Kelias į kairę

ALĖ RŪTA

(16)

— Eikit gult, moterys, — sakau, sušvelnines balsą, slėpdamas neapykantą. — Man jau akys limpa. Rytoj — vėl sunki darbo diena.

Erzelis prityla. Uošvės keiksmas ir juokas. Danguolės spiegiantis kvatojimas, Gailės klekenimas. Po tylos, kaip ir maniau, išmintingai prabyla Danguolė:

— O kam taip sunkiai dirbi? Kur gi dēsi, tiek turty sukrovęs?

Grikšteli mano sukasti dantys. Žinau. Visą tą išmintį žinau pats. Bet jos balse jau džiūgavimas, jau godumas ir viltys. Va, nukratysi kojas, liks man ir Gailė. Marė sirginėja. Liks mums, viskas mums. Antano šeimai.

Man kraujas užteli į galvą, ir krūtinėj ima kilti gargaliavimas. Noriu pasakyti labai piktai ir negražiai. Bet tik noriu. Niekad nepasakiau. Ir gal nepasakysiu. Tik viduje graužiuosi, tik savy. Kažin, ar ji ir nujaucia, kas dedasi mano širdy.

Aptemptas megztinis, siauros kelnės. Raudonos lūpos. Šypsena beveik graži, beveik kaip, būdavo, Marės... Aš prisimerkiu. Aš, kaip ir ji, slepiu godumą.

Aš slepiu geismą ir pyktį. Slepiu visą velniavą. Nemažai jau suverčiau karčiosios. Sušildė krūtinę, kosulį nuslopino, bet išverčia į viršų pyktį ir neapykantą. Ir liežuvį baigia atristi, atpalaiduoti. Būčiau jau gal nebeiškentęs, būčiau pasakęs, kad net akis kaktoje tai mokytojai raganai išverstų; bet durys tyliai prasivėrė, ir įėjo Antanas.

Antanas. Žaksiu ir galvoju. Tony — tas avinas. Tasai mokytas kvailys. Ar jis myli savo gražią pačią? Riejasi abu. Kaukia, kaip vilkai, vienas prieš kitą. Apie skyrbybas rėkauja. Ar jam rūpi Dainorynė? Ne. Dirbti pritingi, žeme nesidomi. Knygos. Jam knygos — visos gyvenimas. Kvailys. Ūkio jis nenori. Ne, jei ne Danguolė, jis nebūtų pavojaingas. Mėmė. Nevykėlis. Kaip jis pragyventų, jei ne ta jo daktarė? Rašytojas. Baisus daiktas! Jeigu laiko turėčiau, ir aš knygas parašyčiau! Tokias, kaip jis rašo. Apie žmones, apie mergų meilę, apie mėsos pilnaties naktis... Baisus daiktas! Tik laiko neturiu. Ir nesu kvailas! Iš knygių negyvensi. Knygelės — kitiems. O pats — dvėsk badu. E, Pušiniui vaikai nenusisekė! Šiur, Marė — graži merga. Buvo graži. Kokia pasiutusiai graži šypsenėlė! Užsikabinęs ant tos šypsenos, užsikabinau ir ant Pušinio ūkio. O tai būtų vienas pats nupirkęs. Tada tu jo, nei jo dukters nepaimsi! Išbučiavau Pušininės rankas, prisimeilinau. Į dukters šypseną seilę varvinau, o motinai gerinausi. Gerai, kad buvau suspėjęs truputį žaliųjų suspausti. Kitatiek iš brolio pasiskolinau. Tėvų su doleriais, motiną su meilumu... O mergą — kas tada klausė? Motina liepė, ir nuėjo prie altoriaus. Žliumbė,

maivėsi, vistiek, pro ašaras turėjo man šypsotis. Ir gera buvo. Tik vėliau išpruso, ragus užsiaugino. Paniekino mane. Nusisuko. Ar jos nemylėjau? Jai, ne vien sau, dirbau. Paniekino, ir nereikia. Dabar kaukia, blaškosi, kvailioja. Nuodėmės pro visur veržiasi. Nuodėmės siutina, ne jos gyvenimo pasikeitimai... Ir tegu! Nei negaila.

Visos mergos — niekis prieš ūkį, prieš turtą. Būsi turtingas, ir mergų turėsi. Danguolės ne iš meilės trokštu. Iš neapykantos. Suniekin, sunaikint ją norėčiau. Aš jai ne žmogus, o tik turtingas Dainorynės savininkas. Antano ir Marės Dainorynės, nors mano prakaistu sulipdyta ir iškelta. Pušinio irgi, bet mano daugiau. Senis dirba, nes jam dirbti malonu. Aš dirbu dėl turto.

— I sveikatą, moterys! Ir eisim pasilsėt, — išvėlenu ir užsiverčiu dar vieną kanadišką.

— Ar nepadauginai šiandien, Frank? — sako Antanas.

— O tu — negausi! Tu, vistiek, negerai. Tu — kaip boba, — sakau stipriai, bet galvoju dar stipriau: avinas tu, kvailys, nevaleiva...

Nusvyruoju į viršų, nusisirengęs virštu į lovą ir užmiegu kietai, išmiegodamas iki ryto be sapnų, be svajonių. Net ir nekosiu iki pabudimo. Išsikranksęs, išsikosėjęs atleingviniu kiek krūtinę, šaltu vandeniu nusiprausiu skaudančią kaktą ir tvirtai žengiu laiptais žemyn. Nauja diena, nauji ir darbai, nors vis tie patys, pasikartoja.

(Bus daugiau)

Daugelis Maironio kūrinių yra harmonizuoti ir tapę visos lietuvių tautos dainomis. Jas atliks muzika Alf. Mikulskio vadovaujamas Čiurlionio ansamblis Maironio minėjime - akademijoje, kuri poeto gimimo šimtmečiui prisiminti rengiama 1962 gruodžio 2 dieną 5 val. vak. naujosios parapijos salėje. Visi kviečiami.

Studentams Chicagoje susirenkant

Šią savaitę Chicagoje vyksta Lietuvių Studentų Sąjungos JAV visuotinis narių metinis suvažiavimas yra nepaprastai svarbus, nes Sąjunga šiuo metu stovi gan pavojingoje padėtyje. Jei pirmaisiais Sąjungos gyvavimo metais jai priklausė apie 90% visų lietuvių studentų, studijavusių tuo metu Amerikos universitetuose, tai šiuo metu jai tepriklauso tik koks 10-20%.

Savaime aišku, kad Sąjungos veikla tuo pačiu yra lygiai greičiai sumažėjusi. Daugumas skyrių, o jų buvo net 22 (Baltimorėje, Bloomingtone, Bostone, Chicagoje, Clevelande, Detroit, Hartforde, Los Angeles, Mt. St. Josph, New Haven, New Yorke, Omaha, Philadelphia, Putname, Rochester, Storrs, St. Louis, Urbano, Washington, Waterburyje, W. Lafayette, Worcesterje), jau neberodo jokių gyvybės žymių, o ir bendrinei veiklai sunku berasti entuziastų. Jei praeityje Centro Valdybos rinkimai praedavo gan nemažame įkarštyje, konkuruojant bent dviem sąrašams, tai šiuo metu sunkoka net rasti užtektinai kandidatų vienam sąrašui sudaryti.

Sąjungos uždaviniai ir darbai, deja, ne tik kad nesumažėjo, bet dar padidėjo ir jų įvykdymas pasunkėjo. Pasiryžusių rankų ir noro dirbti reikia dar daugiau dabar negu praeityje. Todėl turime tikėtis, kad šių metų suvažiavimas pajėgs realiai pažvelgti į esamą padėtį ir sudarys pagrindą konkrečioms planams, kurie Sąjungai padarytų vėl galvą akademinę organizaciją. Suvažiavimo metu tiek Centro Valdyba, tiek visi dalyviai turi pasiryžti Sąjungai atiduoti nemažą savo laiko ir jėgų dalį. Jei gu tai bus padaryta Sąjungos veikla neabejotinai žengs didelį žingsnį pirmyn.

Su važiavime svarstant Sąjungos veiklos klausimus išsamiau turėtų būti aptarti sekantys punktai:

1. Sąjungos Centro Valdyba reguliariai daro savo posėdžius ir nustato visai Sąjungai bendrą veiklos planą.
2. Sąjungos Centro Valdyba savo kadencijos metu aplanko visus egzistuojančius skyrius ir sustiprina jų veiklą.
3. Sąjungos Centro Valdyba vietovėse, kuriose skyriai nustojo egzistavę, susisiečia su aktyvesniais studentais ir atgaivina skyrius.
4. Sąjungos Centro Valdyba sutvarko Sąjungos narių informavimo klausimą ir atgaivina "Studentų Gairių" leidimą.
5. Sąjungos Centro Valdyba, susisiekus su eile Sąjungoje aktyviai veikusių alumnų, sudaro specialią komisiją Sąjungos veiklos išvystymui paremti, įjungiant į ją įvairiose vietovėse gyvenančius alumnus.
6. Sąjungos Centro Valdyba daro reguliarias konferencijas su visų ideologinių akademinių organizacijų Centro Valdybomis ir gauna jų paramą Sąjungos veiklai.
7. Sąjungos skyriai reguliariai daro savo susirinkimus pasirinkdami prelegentus, kurie pajėgia užimti šių dienų akademinį jaunimą.
8. Sąjungos skyriai metų bėgyje imasi bent vieno didesnio uždavinio (išvykos, parodos, koncerto suorganizavimo, ir t.t.) ir į jį įvykdymą įjungia visus skyriaus narius.
9. Sąjungos skyriai plačiai įjungia narius į vietovėse vykstančius didesnius

AKIMIRKOS

Tūbaiforų klubas

Mano kančios baigtos. Po beprasmiškų blaškymų, maištavimų ir įgrisimų, po dešimtmėčio kentėjimų ir draugų kankinimų, -- pagaliau tapau ramus, padorus, rimtas, įdomus ir pozityvus mūsų tautinės bendruomenės narys. Ir tam tereikėjo tik šešių mėnesių laiko, 500 dolerių ir 250 galonų prakaito.

Per daug buvo įgrisę kęsti kreivus žvilgsnius, patyčių ir pasigailėjimo žypsnius, nuobodulio ir žiovulio spazmas savo geriausių draugų veiduose. Ir jų skaičius sparčiai mažėjo. Jutau, kad netrukus ateis man visiškai vienatvė. Protarpiais susitike, nebeturėdavom apie ką kalbėti.

Ir pasiūčiausia būdavo, kada kuris iš jų, slogiai tylai užstojus, su tokiais jaupermatomumandagumu dar paklausdavo: -- Tai kas naujo iš politikos?... Ir peiliu kiauurai perskrodavo man vidurius, kai tūla "literatūrą mėgstanti" poninė iš šio, nei iš to jausmingai pasiteiraudavo: -- Girdėjau, kad baigiate rašyti romaną. Kada, ponas, išspausdinsite? Aš taip mėgstu įdomius romanus...

Dar nesu nei veiksnių narys, nei romanų rašytojas, bet negi tvosi draugams per žandus, kai jie tomis temomis užveda pokalbius tik iš bėdos, tik dėl sekundinio pataikavimo, dėl demonstracijos. Jos iš tikrųjų niekam nerūpi.

Nebegalima buvo dar daugiau delsti, ir todėl praėjusį pavasarį nutarėme ką nors rimčiau daryti. Visi -- aš, žmona, dukterys, anūkės. Mūsų užpakalinis kiemas, kopiantis į kalną, buvo dar visiškai nepalietas civilizacijos ir atrodė, kaip Mojave dykuma. O Kalifornijoje dykuma -- tai grožio šaltinis. Išnaudokime Dievo duotą grožį! Išmūrykime ir pastaikime čia patio... Ir prisodinkim augalų, vėlių, haviškos egzotikos!

Toks kilnus mums suvito tikslas, -- naujo gyvenimo idealas.

Ir su lietuvišku atkaklumu kibome už kastuvų ir kirkių. Perkasėm paviršių, įsirausėm į podirvį. Sudėjom visokias lentų formas, pylėm cementą į jais. Iš pilkų blokų, raudonų plytų, cemento nuolaužų, didelių ir mažų spalvotų akmenų kilo mūrai ir terasos. Tarp jų -- nuo amžių perdžiūvusios, trupančios kalno žemės turinį pripildėme visokiomis trąšomis ir mėšlais. Beveik viską rankomis sunesiojome.

Ir netrukus pradėjo stiebtis į vaikišką Kalifornijos saulę švelnių moteriškų pirštelių susodintos palmikės, buganvilės, Havajų paparčiai, yucca, Kalkutos filodendrai, agavos, Filipinų bambukai, rojaus paukščiai, Kinijos džiniperiai, hibiskai ir visa Polinėzija. Tik Clevelando Apnias gal težino jų visų vardus.

Gaivi oazė!.. Ir tai tik pradžia. Mūsų atogrąžų pasakos tik pirmasis posmas. Toji daina skambės toliau ir niekad jai nebus galo.

O kilnūs lietuviškas darbštumė! O palaimintoji kūryba! O šventoji mūrininkystė! Tu mums parodei kelią į bendruomenę, tu vėl mums grąžinai geriausius draugus, tu ištaisei mūsų žlugusį prestižą.

Kai aną šeštadienį Los Angeles tautiniuose namuose susibūrėme, prie dviejų ilgų sustumtų stalų vos beužteko vietos mūsų gausaus draugiško klubo nariams. Pirmiausia kantriai atlikome savo viešąsias pareigas: iš klausėm pasikait apie taupumą, pianino ir dainų koncertą, poezijos recitalą. Tik po to, palikti ramybėje, užvalgę ir gomurį nuplovę, galėjome atsiduoti tikrai rimtoms ir įdomioms kalboms.

Buvo linksma, kaip niekad. Kiek naujienų, svarbių žinių, nuotykių ir patyrimų tu, jei ne kvailas, galėjai čia pasimokyti! Kaip perdirbti lubas, sienas, barą, rūši. Kaip įvesti spalvotas lempas kieme, kaip naktį geriau apšviesti medžius ir gėles. Kaip įruošti intymius patio kampelius, kaip sudėti irigacijos vamzdžius. Kaip išvesti naujas tvoras, perdirbti kambarį, įdėti naujus langus, suveriamas stiklines duris. Kokias medžiagas geriausia naudoti ir kaip. Kiek kaštuoja stulpai, šriftai, lentos. Kiek reikia two by four, kiek four by six, kiek one by twelf. Arba kaip įkalti vinį į sieną, kad pataikytum tiesiai į two by four...

Merginos, vaikinkai ir kiti žiopleliai vis šoko, o mes kalbėjome, tarėmės, informavomės naujomis ir svarbiais patyrimais. Ir kai šabaniaus kas, Vanda Stankus ir Dvarionas jau baigė atidainuoti valsų, fokstrojų ir tangų arijas ir artinosi laikas twistui, vieno iš mūsų klubo narių žmona pagaliau nebeiškentėjo:

-- Ei jūs, tūbaiforai, ar neišvesit kada nors pašokti?

Lyg būtų staiga trenkęs perkūnas. Visi nutilom. Šypsenuos perbėgo mūsų veidus. Ne dėl šokio, -- galim ir išvesti, tas nedaug kaštuoja. Bet įvyko kažkas daugiau. Žodis! Naujas žodis gimė. Ne tik žodis, bet vardas. Vardas, kurio vis ne-

radom savo klubui. Štai kaip gali pataikyti kūrybinė moteris. Intuicija!

Ir mes, keli tūbaiforų klubo nariai, pašokom twistą neblogiau už septyniolikamečius, Broleli, jei tu išsilavinai išgriauti ir perdirbti namų sienas, apdengti stogus, pertaisyti rūsyje vanden-tiekio ir gazo vamzdžius, arba kaip aš per kelis mėnesius nešioti cemento blokus, mūryti ir kalną nukasti, tai twistas tautik švelnus poilsis. Tai vienas juokas, tai užburianti šypsena kldikio veidelyje.

Tik mūsų bičiulis Juozas kažkodėl nei šoko, nei daug kalbėjo. O jis buvo mūsų tarpe beveik pats rankingiausias dailidė ir mūrininkas. Anksčiau už mus kitus savo namus ir daržą pavertęs užbaigta pasaka. Žinojom, kad jis, kai jau viską pabaigė, pritrūkęs darbo, išgriaudavo vėl kokią sieną ar mūro tvorą, ir iš naujo perdirbdavo -- dar geriau, dar gražiau, dar moderniau.

Tai pagaliau ir klausiu Juozą: -- Ko tyli, bičiuli? Ką dabar darai?

-- Nieko ypatingo, -- lyg nuobodžiaudamas atsako Juozas. -- Greit užbaigsiu perdirbti virtuvę ir tada tikrai bus viskas.

-- Viskas? -- nustembu. -- Negali būti!

-- O kodėl ne? Nebe jamystė. Po virtuvės, dar dirbsiu grabą. Tik vis neapsisprendžiu dėl stailos: mano grabas turės būti stiprus ir gražus.

Na, vienam vakarui tai beveik per daug. Ir mes ligšiol buvom pamiršę tokią šaunią idėją! Todėl ją smulkiai išdiskutavom. Kokia kvailybė duoti graboriams tiek uždirbti, išpūsti grabų kainas, tiek išlaidų pasiliekančioms šeimoms! Mes gi kiekvienas galime pasidaryti grabus ateičiai -- gražesnius, stipresnius ir žymiai pigiau.

Pasirodė, kad Juozas šią truputį keblią, bet protingą idėją jau nuo seniau pats pirmasis pradėjo puoselėti. Tik kažkaip vis vengdavo sakyti ir visą vakarą buvo užsisalvojęs.

Vakar pas Juozą buvo šeimyninė šventė. Virtuvės užbaigtuvės ir gazo liepsnelių paleistuvės kepsniams. Ir taigi aplaistytuvės.

Susirinkom ne daug, tik iš gerųjų geriausi tūbaiforai. Na, ir aš dar su žmona, kaip patikimi entuziastai junjorai. Prabėgo, kaip sapnas, tas vakaras ligi po vidurnakčio, ir mums niekas netrukė -- nei koncertai, nei paskaitos, nei rečitaliai. Kas norėjo twistų, galėjo užsisukti tobuliausia hi-fi, ir ponios šoko daugiausia tarpusavyje.

Aš gi, jei nespėju atvykti pirmutinis, tai iš kiekvieno gero baliuko stengiuos išvykti būtinai paskutinis. Aš ne toks, kaip kiti: man kuo ilgiau, tuo geriau. O ir Juozui ši kartą patikau.

-- Gerai, kad pasilikai, -- sakė jis. -- Norėjau tau pirmutiniam šį tą parodyti. Matai, nors tu jau grįžai į protą, bet mes tave vis tebelaukome literatu. Aš tai slaptomis irgi mėgstu menininkus, jie labiau grožį supranta. Ir kai žmogus ką pasidara, nori tą džiaugsmą kartu išgyventi su kompetetingais asmenimis.

Ir išsivedė jis mane į patio. Uždegė visokių spalvų šviesas. Pasaka, pasaka, -- tik sėdėk čia per amžius ir niekada ryto nebegrįžk į fabriką. Ir staiga girdžiu: tarp palmių ir gėlių kažkas pradeda čiurlenti. Naujai įruoštas fontanas!

-- Tai mano Dubysa, kurios pakalnėse gimiau, -- užsisvajoją ir Juozas. -- Čiurlens dabar man ji, anot Maironio, gaudžiai malonios dainomis ir visuomet primins brangiąją tėvynę...

Pasuku akį į kitą terasos kampą. Kažkas kitaip, negu buvo seniau, išmūrytas brangiausias plytelėmis ir brangakmeniais storiausios sienos gabalas. Juozas paspaudžia kažkur nematomą mygtuką, -- ir viena dalis jų atsидaro. Viduje sužvilga, lyg auksui užsidegus. Bet tai tik vario išmušalai stiprių lemputių šviesoje.

-- Šetone, tai ko nesakei, kad įsitaisi tokį nuostabų barbecue? -- sušukau lyg supykęs.

-- Or, ir neatspėjai, -- kiek nuliūdo Juozas. -- Jaučiams kepti gera ir senoji krosnis. Čia bus mano mauzolejus. Matai, užtenkamai platus, kaip tik dviem grabam. Aš jau seniai galvoju: kam mokėti kapinėse už vietą ar tūkstančius dolerių už kokią nors biurią skylę miesto mauzolejuose. Argi mes patys negalėtume gražiau ir pigiau pasidaryti? Sutarėm, kad man su Elenute čia namie bus daug smagiau gyventi. Ir Dubysa čia mudviejų čiurlens per amžius, jei tik valkai nepamirš įjungti fontano variklio...

Buvau pritrenktas galutinai. Tai kažkas geniali! Niekas mūsų nepralenks Kalifornijoje. Ir ilgainiui darbštus, sunanus lietuvis čia nurungs visus ne tik fizikoje, bet ir metafizikoje.

Ir su giliu išdidumu drąsiai šaukiu visai tautai: -- Valio mūsų klubui, valio mums tūbaiforams! Tik mes mokėjom prasmingai gyventi, už tat ir aname pasaulyje gražiau ir pigiau įsitaisysim!...

Bronys Raila

The Great Brandy from the Rhine

VXOP • 80 proof

...the Great Gift for the Holidays

Connoisseurs: Send 10¢ and self-addressed envelope for handsome booklet of brandy cocktail recipes by famous European bartenders to: GERMAN DISTILLERIES LTD., NEW YORK 20, N. Y.

lietuviškuosius įvykius, tuo padarydami juos aktyviais mūsų bendruomenės nariais.

10. Sąjungos skyriai stipriai remia žurnalo "Lituanus" leidimą.

11. Sąjungos nariai aktyviai dalyvauja visuose skyriaus darbuose ir aktyviai talkininkauja skyriaus valdybai.

12. Sąjungos nariai yra sąmoningi lietuviškosios

bendruomenės nariai ir pilnai įsijungia į lietuviškąją veiklą.

Jeigu suvažiavimas įsipareigoję įvykdyti maždaug tokios apimties programą, tai Lietuvių Studentų Sąjunga įsirikiuotų į aktyviųjų lietuviškųjų organizacijų gretas, tuo užtikrindama sau tolimesnę egzistenciją.

Suvažiavimo intelektualinė ir akademinė programa dalyvaujant dr. Juozui Gir-

nui, Algimantui Mackui, dr. Henrikui Nagiui, dr. Rimvydui Šilbajoriui, dr. Vytautui Vardžiui, Vandai Gegėvičiūtei, Gabrieliui Gedvilai, dr. Arūnui Liulevičiui, Rimvydui Šliažui ir Horstui Žibui yra išskirtinai stipri. Tegaline palinkėti, kad organizaciniai veiklos klausimai būtų pastatyti tokioje pat aukštumoje ir suvažiavimo pasisekimas bus užtikrintas.

Raimundas Mieželis

TUNTININKO PENKMETIS PILĖNŲ TUNTE CLEVELANDE

Lapkr. 18 d., šv. Jurgio par. salėje Pilėnų tuntas iškilmingoje sueigoje tapo perduotas naujam tuntininkui. Atsisveikinimo įsakyme senasis tuntininkas Pr. Karalius taip kukliai ir suglaustai nusakė tą penkmečio (1957-62 m.) skautybės kelią Clevelande:

"Tie penkeri metai, praleisti vadovaujant Pilėnų Tuntui, buvo laikai darnaus skautiškojo darbo, kurį atlikome bendrai visi vienetų vadovai, aktyvieji skautininkai, Tėvų - Rėmėjų Komitetai, skautų tėvai, bičiuliai ir patys skautai. Visiems už parodytą nuoširdumą ir pasiaukojimą, už skautiška - brolišką gerumą tarnybos vardu reiškiu nuoširdžią padėką."

Su nepaprastu optimizmu jis žvelgia ateitin, linkėdamas:

"Naujam tuntininkui sktn. Vytautui Jokubaičiui linkiu išvermės ir geros sėkmės vedant Pilėnų Tuntą lietuviškos skautijos keliu. Visiems pilėniečiams linkiu rasti laimės ir tikro džiaugsmo būnant gerais lietuviškos skautais."

Sueiga pradėta Tautos himnu, Jos svarbą įprasmino žodis, kurį prie tunto vėliavos davė DLK Vytauto draugovės sk. kandida-

tai Gintaras Mockus ir Kęstutis Sušinskas.

Tuntą perimantis sktn. V. Jokubaitis ir eilė sueigos kalbėtojų atpasakojo v.s. Pr. Karaliaus tuntininkavimo penkmečio svarbesnius momentus. Tėvų vardu kalbėjo tėvų k-to pirmin. B. Auginas, kuris v.s. Karaliui įteikė A. Smetonos monografijos prenumeratą dovanų. LSS Tarybos pirmininko vardu kalbėjo LSS Tarybos narys sktn. V. Kamanas, pabrėždamas nepaprastą IV Tautinės Stovyklos 1958 m. Michigane pasisekimą. Tos TS organizacinio k-to pirmininkas buvo Pr. Karalius.

Neringos skaučių tunto vardu kalbėdama tuntin. sktn. A. Balašaitienė įteikė v.s. Karaliui sesių dovaną -- knygą apie gen. V. Nagių.

Nepaprastai mielių minčių skautams ir jų įstabiui vadovui pareiškė kalbėdami -- Pilėnų dvasios vadovas kun. P. Dzegoraitis, LB Clevelando 1 apyl. pirm. F. Eidimtas, L.V.S. Ramovės Clevelando skyr. pirm. K. Budrys ir Akad. skautų vardu senj. Šarūnas Lazdinis.

Malonu pabrėžti, kad šį kartą kalbos buvo trumpos ir aiš-

kios, sakytum "karališkos", nes per savo tuntininkavimą ir šį kartą kalbėdamas v.s. Pr. Karalius keliais žodžiais nupasakojo per penkmetį nueitą kelią. Pilėnų tuntas įteikė v.s. Pr.

Karaliui pskt. Alg. Mulioio paruoštą padėkos adresą ir odinį albumą skautybės džiaugsmui prisiminti.

Baigiant rikiuotės dalį, naujasis Pilėnų tuntininkas sktn. V.

Jokubaitis pristatė sueigos svečiams tunto vadiją:

Tuntin. pavaduotojas -- sktn. Vyt. Cīvinskas, Tunto dvasios vadovas -- kun. Petras Dzegoraitis, Tunto lavinimo ir programos vadovas -- v.s. Pr. Karalius, Tunto išdinininkas ir sktn. ramovės seniūnas -- v.s. Gerardas Juškėnas, Tunto ūkio ir spaudos platinimo vadovas -- sktn. Vladas Bacevičius, Tunto vadijos narys -- sktn. Balys Rėkus, t. adjutantas -- vyr. sktn. Kęst. Gaižutis, S. Daukanto sk. vyčių būrelio vadas -- vyr. sktn. Alf. Baliūnas, DLK Vytauto dr-vės draugininkas -- sktn. Mindaugas Rinkus, DLK Kęstučio dr-vės dr-kas -- vyr. sktn. Šarūnas Lazdinis, Tunto sporto vadovas -- sktn. Leonas Melsbakas ir Tunto laužavedys bei parengimų vadovas -- sktn. Algis Rukšėnas.

Antroje sueigos dalyje buvo paminėta Lietuvos kariuomenės šventė. Pašnekėję skaitė v.s. Pr. Karalius. Jis pakvietė susikaupimu pagerbti žuvusius dėl Lietuvos laisvės karius. Savo pašnekėję kalbėtojas skyrė jauniausiems sueigos dalyviams, labai vykusiai panaudodamas iš anksto paruoštą plakatą. Jėga, drąsa ir gudrumas, tai savybės reikalingos kiekvienam lietuviui. Jei daug tokių vyrų bus, Lietuva nepražūs, -- jis pabrėžė klausytojams.

Meninę dalį pravedė laužavedys sktn. Alg. Rukšėnas. Vilkiu-

VIRŠUJE: Pilėnų tunto skautai iškilmingoje sueigoje.

V. Pliodžinsko nuotrauka

kai V. Balašaitis, P. Gaižutis, K. Giedraitis, S. Premeneckas ir skautas Kęst. Sušinskas padėklamavo, o skautas R. Saikus pagrojo akordeonu.

Dėkui už tokią sklandžią sueigą. Po jos svečiai ir pilėniečiai skirstėsi pakilia nuotaika. Ger. J.

Pranas Karalius perduoda tuntininko pareigas Vytautui Jokubaičiui. V. Pliodžinsko nuotrauka

AMERIKOS LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBO NAMAI - JŪSŲ NAMAI

Visi kviečiami lankytis ir jaukiai praleisti laiką.

Klube veikia skaitykla, kurioje rasite beveik visus lietuviškus laikraščius ir žurnalus, penktadieniais galite klausyti radijo valandėles bei pasistiprinti bulviniais blynais ir kitokiais valgiais.

6835 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio EX 1-1143

UŽSAKYKITE GELES TELEGRAFU
Gėlės visoms progoms -- vedyboms, laidotuviams ir t.t.

FRIENDLY FLOWER SHOPPE

VISAD JŪSŲ PATARNAVIMUI

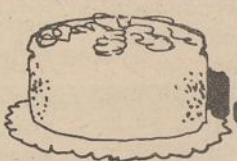
Atdara: nuo 9 ryto iki 7 val. vak. Sekmda. nuo 10:30 - 1:30

Telef. namų 431-6558 6901 Superior Ave.
Krautuvės -- 431-6339 Cleveland 3, Ohio

DŽIUGI NAUJIENA!

Siunčiame mūsų skanūs kepsnius maisto ir delikatesų krautuvėms visoje Amerikoje

Čikagiečiams jau gerai yra žinomas puikus Brighton Bakery Felikso Mackevičiaus gaminių skonis. Gyvenantieji ne Chicagoje gali apsirūpinti skaniais Brighton Bakery gaminiais: Raguoliu (Baumkuchen), lietuviškais biskvitais, įvairių skonių pyragaičiais, aguoninėm babkom, medauninkais, mazurkomis, lietuviško skonio keksais, įvairiais tortais, aštuonių rūšių duona ir kitais gaminiais. Tuos visus gaminius BRIGHTON BAKERY pasiųs jums paštu. Reikalaukite gaminių kainoraščio, iš kurio pasirinksite kas jums yra reikalinga. Čikagiečiai gali vietoje (kepykloje) gauti jau pagamintą prancūzišką teslą, iš kurios patys namie pasigamins sau pageidaujamus kepsnius.

BRIGHTON BAKERY GAMINIŲ REIKALAUKITE VIŠOSE MAISTO KRAUTUVĖSE, KAIP CHICAGOJE, TAIP IR KITUR.

BRIGHTON BAKERY

2457 West 46th Place

Chicago 32, Illinois Telef. VIrginia 7-1250

PETKUS

LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

EAGLE STAMPS VISAD PADIDINA SANTAUPAS

the MAY co's (4) BASEMENT stores

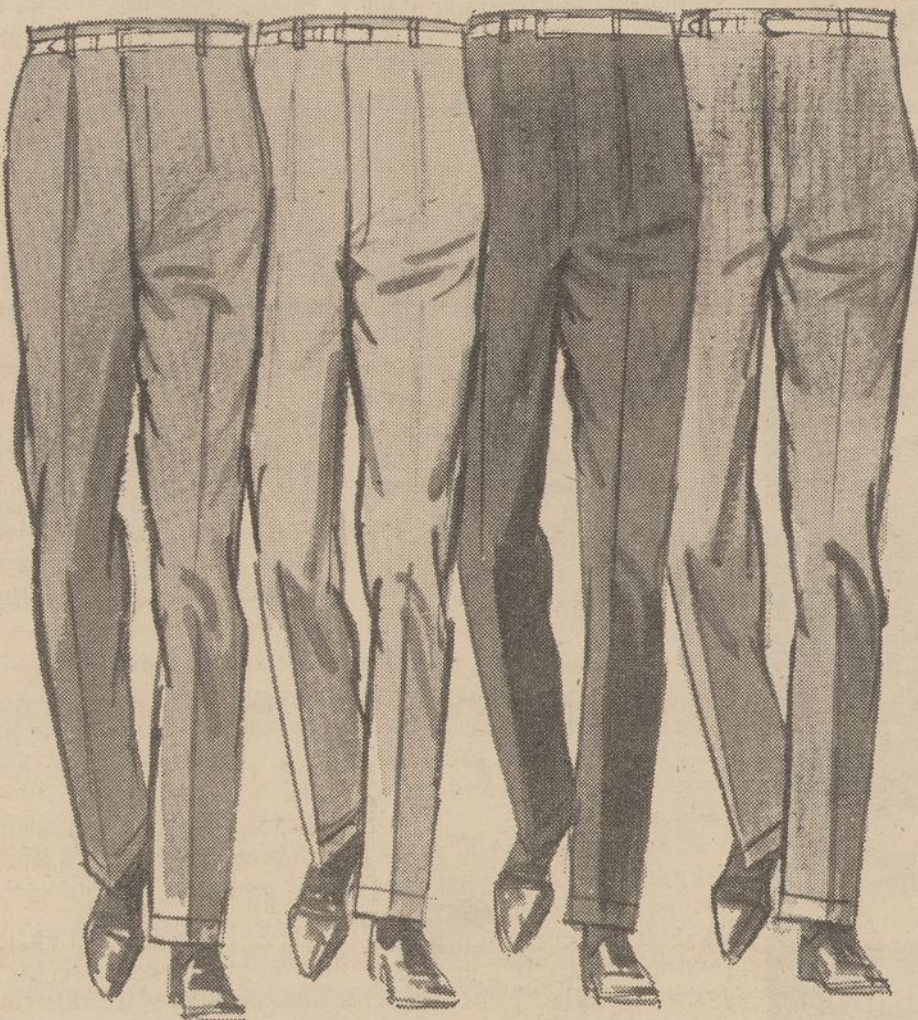
DOWNTOWN -- HEIGHTS -- PARMATOWN -- SOUTHGATE

Žymi gamykla perkrauta! Mes išsirinkome virš 10,000 porų vyrams, kad žiemai sudarius svarų

KELNIŲ IŠPARDAVIMA

Visos pirmos rūšies

PALYGINKITE SU 5.99

3.99

Rudens svoriui, žiemos svoriui, net gi visų metų svoriui... daugelis jų -- skalb ir dėvėk. Vienas didžiausių pasirinkimų vyriškų kelnų mūsų istorijoje. Ateikite anksčiau... įsitikinkite patys!

Medžiagos:

- Rayon-Acetate
- Doeskins
- Flannels
- Gabardines

Spalvos:

- Charcoats
- Olives
- Browns
- Blues
- Blacks
- Greys

Stiliai:

- Plain Front
- Pleated Fronts
- Continentals
- Pro-Cuffed

Dydžiai:

Vyrams ir jaunuoliams
Vyrų juosmens
28 iki 42

Menkas mokestis už pataisymus

BASEMENT MEN'S CLOTHING
DEPARTMENT... THE MAY COMPANY.
ALL 4 STORES, INCLUDING SOUTHGATE

IDEALIOS ŠVENČIŲ DOVANOMS

KARIUOMENĖS ŠVENTĖS MINĖJIMAS

ŠEŠTADIENI,
lapkričio mėn. 24 d.,
7 val. vak.

Šv. Jurgio parapijos salėje ruošiamas kariuomenės šventės minėjimas.
PROGRAMOJE: 1. Sveikinimo žodį tars Garbės narys gen. Tallat-Kelpša. Šventei pritaikintą kalbą pasakys adv. Julius Smetona.
2. Meninė dalis, kuriai montažą paruošė p. V. Braziulis.
Po meninės dalies pobūvis su muzika ir šokiais.

CLEVELANDE

SEKMADIENI,
lapkričio mėn. 25 d.
10:30 val.

Šv. Jurgio parapijos bažnyčioje iškilmingos pamaldos už žuvusius, mirusius ir į Sibirą išvežtus karius. Organizacijos prašomos dalyvauti su vėliavomis.
L. V. S. RAMOVĖ CLEVELANDO SKYRIAUS VALDYBA

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• Inž. V. Mažeika, Korp! Neo-Lithuania pirmininkas, lankėsi Clevelande ir dalyvavo korporacijos 40 m. sukakties minėjime. Buvo apsisistojęs V. ir I. Vinclovų šeimoje.

Su juo iš Chicago buvo atvykęs gražus būrelis neolithuanų — svečių, su pirmininku Muloku.

• Naujųjų Metų sutikimas ruošiamas LB Clevelando abiejų apylinkių įvyks gruodžio 31 d. (pirmadienį), Lietuvių svetainėje. Pradžią 7 val. vak.

Kvietimai jau galima užsakyti pas M. Aukštuolį tel. IV 1-9928, A. Karsoką tel. 721-5117 ir kitus valdybų narius. Dalyvavimo kaina — 5 dol. asmeniui. Prašome kvietimus įsigyti iš anksto, nes stalų skaičius ribotas.

Apylinkių valdybos bendrame pasitarime numatė tinkamai dekoruoti salę ir tinkamai paruošti vaišėms stalus. Šokiams gros geras orkestras. Vaišių stalai bus paruošti viršutinėje ir apatinėje salėje.

Smulkesnės informacijos bus teikiamos užsakant kvietimus.

Dalyvaukime tradiciniame Lietuvių Bendruomenės Naujųjų Metų sutikime.

* LITHUANIAN VILLAGE, lietuvių bendrovė Clevelande, jau pirmąsias metus savo akcininkams išmokėjo dividendus. Tautpyk, pirkdami Lithuanian Village akcijas.

Bendras iškilmingo posėdžio vaizdas, Clevelando neolithuanams minint korporacijos 40 metų sukaktį. V. Pliodžinsko nuotrauka

KORP! NEO-LITHUANIA CLEVELANDE SUKAKTIES MINĖJIMO ŽENKLE

Kai iš šono kelintą kartą stebi korporacijos Neo-Lithuania metinės šventės minėjimo iškilmes, jos gali atrodyti pasikartojančios ir šabloniškos. Bet taip atrodo tik iš paviršiaus žiūrint. Išties ir giliau pažvelgęs išvys, kad ne menkus darbo vaisius, eilę naujų veidų, o kartu ir naujų vilčių.

Neveltui Clevelande iškilmėse kalbėjęs korporacijos centro valdybos pirmininkas inž. V. Mažeika pabrėžė, kad korporacijos pasirinktas kelias pasirodė esąs tikras ir šiandien Garbės Nariui Maironiui galime atsakyti, kad -- idėjos liko gyvos, nes priaugantis jaunimas jas palaikys.

Iškilmes pradėjo korp. Neo-Lithuania Clevelando Valdybos pirmininkas Vytautas Šlapelis, kviesdamas šv. Jurgio parapijos salėn susirinkusius svečius ir korporantus sugiedoti Lietuvos himną.

Šventei pritaikytą invokaciją pasakė kun. P. Dzegoraitis.

Korporacijos nueito kelio ir ateities uždavinius sklandžiai ir įtikinamai pristatė savo kalboje fil. inž. Vaclovas Mažeika.

V-bos vicepirmininkas A. Gasparaitis pristatė naujuosius kandidatus į senjorus:

Rūtą Mackevičiūtę, Reginą Ramanauskaitę ir Alg. Račinską. Liko keli keliameji, negalėję pa-

mo "išlikti gerais lietuvišiais ir sekite vyresniųjų kolegų pavyzdį". Trumpai, bet jausmingai pasakė Vytautas Šlapelis.

Pakeltųjų vardu dėkojo Rūta Mackevičiūtė, Jaunosios senjorės ir senjorai buvo apdovanoti gėlėmis ir po knygą -- R. Spalio Alma Mater.

Korporaciją sveikino -- Vilties d-jos ir Dirvos vardu dr. VI.

Korp! Neo-Lithuania vyr. valdybos pirm. inž. V. Mažeika skaito priesaiką, pakeliant juniorus į senjorus: R. Mackevičiūtę, R. Ramanauskaitę ir A. Račinską. V. Pliodžinsko nuotrauka

sitraukti nuo studijų Columbus universitete, kitus užpuolė ligos. Jie bus keliama vasario 16 d. iškilmėse.

Tradicinės spalvų uždėjimo apeigos, priesaika, trumpi, bet prasmingi tai progai pritaikyti žodžiai jaudino vyresniosios kartos svečius, matant jaunimą tokiu širdumu ir pasiryžimu prisiekiant dirbti ir gyventi Lietuvai.

Musteikytė ir Šlapelis keliais sakiniais nusakė jų pačių pradėtą kelią, kuris patraukia, kuris jungia bendron lietuviškon šeimonių gražų būrį lietuviško jaunimo.

Po iškilmių svečiai ilgai dar neišsiskirstė, vaišindamiesi prie gražiai paruoštų vaišių stalų, šokdami, grojant išpopuliarėjusiam neolithuanų orkestrui, dainuojant ir linksminantis ir dailinantis įspūdžiais.

Sekančią dieną korporantai su savo vėliava dalyvavo pamaldose, o po jų aplankė savo Garbės Nario A. Smetonos kapą Clevelando mauzoliejuje.

• Mūsų jaunimas energingai ruošiasi Kanados ir Amerikos lietuvių tautinių šokių šventei, kuri įvyks Chicagoje sekančių metų liepos 7 d.

Šokėjų skaičius nemažas — apie 40 akademinių ir mokyklinio jaunimo.

Šokių pamokos vyksta kiekvieną penktadienį nuo 7 iki 9 val. vak. Lietuvių salėje. Šokiams vadovauja V. Žilionytė ir A. Šenbergas, akordeonu groja Žilionis (junioras). Reikia pasidžiaugti jaunimo pastan-

gom lietuviškiems reikams, negailint nuo studijų atimto brangaus laiko ir įdedamo darbo.

Šias jaunimo pastangas globoja LB Clevelando abi apylinkės ir apmoka susidariusias ir būsimas išlaidas.

Lietuvių Salės Direkcija, įvertindama dedamas jaunimo pastangas ir gražius norus, salę išnuomavo labai prieinama kaina.

• Clevelando orkestro koncertų programoje lapkričio 25 d., 4 val. dirigentas Louis Lane diriguoja Ispanų šokių festivaliui, dalyvaujant žinomai José Molina šokių trupei.

Programoje — "Trikampė kepuraitė", "Capriccio Espagnol" ir Flamenco šokiai ir dainos.

DAYTON, Ohio

Šv. Petro pašalpos draugijai 60 metų

Tai pirmoji Daytone įsteigta lietuvių draugija (1902 m. gruodžio 7 d.). Draugijos steigėjai buvo besisieloję ne tik savo narių šalpa, bet ir lietuvių ir švietimu. Tai liudija jos įsteigtas lietuviškų knygų knygynėlis. Tos draugijos narių dėka atsirado ir lietuvių šv. Kryžiaus parapija.

Draugijoje sisibūrė visa eilė darbų ir aktyvių lietuvių patriotų, kurių daugumos jau nebėra gyvųjų tarpe.

Šiuo metu draugijoje dar yra likę apie 20 narių, kurie kas mėnesį renkasi ir atrodė, kad tol draugijoje gyvuos, kol bus gyvas paskutinis jos narys.

Draugija turi pakankamai turto, kad aprūpintų savo narius pašalposmis ligos atvejais ir pomirtinėmis.

Tenka tik apgailestauti, kad draugija nesusilaikė prieauglio ir jos testinumas toks ribotas. J. A. U.

PIRMAS PASIŪLYMAS

Kampinis sklypas apgyventame rajone, prie East 185-os gt., su dvigubu mūriniu garažu.

18803 Kildeer Ave., prievatus telefonas 944-5113. (133, 134, 135)

DIRVA METAMS
TIK \$10.00

GARDAUS MAISTO SIUNTINIAI I VISUS KRASTUS PILNAI GARANTUOTA PRASYKITE SARASU IR KAINORASCIU.
GRAMERCY SHIPPING Co.
118 E. 28TH STREET
NEW YORK 16, N. Y.
Tel. MU 9-0598

Clevelandietė Aldona Zieniūtė nufotografuota Buenos Aires, aplankė Argentinos Lietuvių Balso redakciją. Nuotraukoje iš kairės: A. L. Balso moterų skyriaus redaktorė O. Ožinskienė, Aldona Zieniūtė ir tautinių šokių ansamblio dalyvis J. Zoruba. Stovi AL Balso redaktorius K. Norkus. P. Ožinsko nuotrauka

IŠMINTINGI TĖVAI
žino, kad

SALAMANDER

bateliai yra gerai pritaikyti jautriai vaiko kojėlei.

- Reguliarūs batukai gatvei,
- Šilti žiemos bateliai,
- Kambariniai bateliai.

2546 Lorain Ave.
Cleveland 13, Ohio
Tel. 241-6788

EAST CLEVELAND — 13515 EUCLID AT SUPERIOR AVE.

OPEN EVERY SATURDAY UNTIL 2:30

ACCOUNTS
INSURED TO
\$10,000

**SUPERIOR
SAVINGS**

HOME AND
REMODELING LOANS

IN TOWN OFFICE — 6712 SUPERIOR AT EAST 68 ST.

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

KAS IR KUR?

• Nauji Lietuvių Fondo nariai: Bronius Valius, Riverside, N. J., įnešęs 100 dolerių, Petras Andriulis, Philadelphia, Pa., įnešęs 100 dol., Sofija ir Andrius Romanaukai, Philadelphia, Pa., įnešę 50 dol. ir pasižadėję įnešti vėliau likusius 50 dol. Perlaida viso 250 dol. gauta per V. Volertą, Philadelphia, Pa.

• Į Lietuvių Fondo narių eilę įsijungė LD Kunigaikštienės Birutės Draugijos Centrinis Chicago skyrius, įnešdamas fondo sąskaiton du šimtus dol. Įvertindamos LF užsibrėžtą tikslą fondo gautomis pajamomis remti lietuviškosios kultūros stiprinimo bei ugdymo veiklą, birutietės yra pasiryžusios artimiausiu laiku aukščiau minėtą pirminį įnašą papildyti iki tūkstančio dolerių. Apie tai Lietuvių Fondo valdybai pranešta birutietėjų vadovybės — pirm. Liucijos Stasiūnienės, išd. Marijos Jautakienės ir kultūr. reikalų vedėjos Martos Babickienės.

• Petras Kasulaitis, gyvenantis Chicagoje, įsijungė į Lietuvių Fondą pilnateisiu nariu, įnešdamas fondo sąskaiton šimtą dolerių.

• Aidai — mėnesinis kultūros žurnalas, spalio mėnuo nr. 8. Turinys — Vysk. V. Brizgio Bažnyčios visuotinio susirinkimo išvakarių svarstymai, J. Kraliausko žvilgsnis į Lietuvos rašytojų situaciją dabar tremtyje, Pr. Gaidamavičius giltu žodžiu palydi arkivysk. T. Matulionį ir kt.

Žurnale patiekiamas literatūros, meno, religinio ir visuomeninio gyvenimo mėnesio skerspūvis, papuoštas mūsų dailininkų darbais ir gyvenimo vaizdais.

• Kultūros žurnalas "Aidai" skiria premiją už lietuvių mokslo veiklą, išspausdintą atskira knyga ar periodinėje spaudoje 1960 ir 1961 metais.

500 dol. premija bus paskirta 1963 metais. Veikalus autoriai ar leidėjai privalo siųsti Aidų redakcijai iki 1963 m. kovo 1 d.

• Knygų išpardavimas, kurį paskelbė Gabijos leidykla, vyksta iki gruodžio 31 d. Knygos nupigintos nuo 25% iki 90%. Reikalaukite sąrašų šiuo adresu: Gabija, 87-85, 95 St., Woodhaven 21, N. Y.

SKAITYTOJŲ IR BENDRADARBIŲ DĖMESIUI!

Ryšium su Padėkos Diena, lapkričio 23 d. Dirva neįeis. Po lapkričio 21 d. sekantis Dirvos numeris pasirodys lapkričio 26 d.

• JTO tremtinių reikalams komisarijatas praneša, kad 1962 m. gruodžio 31 d. baigiasi terminas įteikti skundams ir ieškiniams dėl nacių režimo padarytų nuostolių.

Fiziniai nukentėję, ir nukentėję tik dėl savo kilmės (tautybės), bet ne dėl rasinių, religinių ar politinių sumetimų ir buvę tremtiniais 1953 m. spalio 1 d., persekiojami nacių režimo dėl tautybės ir nustojo dirbinimo bent 25% — turi paduoti pareiskimus šiuo adresu:

Bundesverwaltungsamt
Hochhaus
Cologne, Germany.

Taip pat skundus iki to termino gali paduoti nepatenkintieji jau paskirta pašalpa.

JTO komisarijatas tremtinių reikalams nebeprima jokių skundų, susijusių su kitais sutartyje numatytais reabilitacijos paragrafais.

LOS ANGELES

TĘSIA DARBĄ

Lapkričio mėn. 9 d. Los Angeles įvykusiame Rezoliucijoms remti komiteto posėdyje buvo aptartas visa eilė klausimų, susijusių su tolimesne šio komiteto veikla. Keli komiteto nariai, kurie vasaros metu buvo tyrinėję Amerikos lietuvių, latvių ir estų tautinės bendruomenės suformavusių rezoliucijų klausimu viešąją opiniją, šiame posėdyje padarė savo pranešimus. Iš pranešimų paaiškėjo, jog visų trijų tautinių grupių veiklusis patriotinis elementas Rezoliucijoms remti komiteto darbus aukštai vertina, moraliai ir materialiai remia ir tikisi, kad losangeliečių parodytoji iniciatyva bus vystoma toliau.

Posėdžio metu komentuoju būvusių rinkimų rezultatus, buvo pasidžiaugta faktu, kad veik visi rezoliucijų autoriai vėl buvo išrinkti į Kongresą. Daugelis jų jau yra pažadėję rezoliucijų įnešimą pakartoti. Taip pat nutarta, kad Rezoliucijoms remti komitetas ir toliau ribosis tik pavergtųjų Pabaltijo valstybių reikalais, tuo ryškindamas šių pavergtųjų valstybių skirtingą teisinį bei moralinį statusą nuo vad. satelitinio krašto.

Komiteto koordinatoriumi vienas iš perrinktas Leonardas Vasilas.

Chicago Lietuvos Operos moterų choras savo penkerių metų dainavimo paminėjime, kuris įvyko lapkričio 10 d. Priekymuz. A. Stephens, dirigavusi koncertinę dalį moterų chorui. Prie pianino operos akomponiatorius Alvydas Vasaitis.

CHICAGOS LIETUVIŲ OPEROS MOTERŲ CHORAS MINĖJO PENKIŲ METŲ SUKAKTĮ

Lapkričio 10 d. dainos mylėtojai užpildė Western Ballroom salę Chicagoje. Tą dieną Chicago Lietuvos Operos moterų choras minėjo įsikūrimo penketį. Penki metai chorui dar nedaug. Sakytumėm, vos spėta susidainuoti. Tačiau nuopelnai to choro,

ypač lietuvių operoje, yra dideli. Be jo laisvojo pasaulio lietuvių nebūtų gavę gerėtis lietuvių Chicagoje pastatytomis operomis, išskyrus Verdi "Rigoletto", kur apseinama be moterų choro. O šių metų pradžioje visus žavėjusioje "Aidoje" jaunūti

moterų choras sublyzgėjo visu skambumu ir švelnumu.

Chicago Lietuvos Operos vadovas Vytautas Radžius, sveikindamas minėjamą susirinkusius pabrėžė, kad minėjimo pelno teks ir statomoms lietuvių operoms ateinančiais metais Studebaker teatre, Chicago miesto centre. Minėjimo baliuje meninę programą pradėjo solistas Jonas Vaznelis, akompanuojant nuolatiniam Lietuvių operos akompaniatoriui Alvydui Vasaičiui. Pradžiai padainavo ariją "Visoks amžius mylėti tinka" iš Čaikovskio operos "Eugenijus Oneginas", po to žaismingąją Musorgskio "Blusą". Sultingas bosas lygiai skambėjo visuose registruose ir aiški tarėna leido suprasti kiekvieną dainų žodį.

Moterų chorui į talką atėjęs operos vyrų choras, Algirdo Gečo vadovaujamas, padainavo Brahms "Ei balnokit, broliai, žirgus", švedo "Baltąsias Gėles" ir ištrauką "Aukso veršis" iš Gounod operos "Faustas" drauge su solistu Vazneliu. Šią pastarąją ištrauką teko publikos nuraminimui pakartoti.

Moterų choras, patyrusios Alice Stephens vadovaujamas, išpildė Viktoro Adonio "Žiedų Mal-

J. VENCLOVAVIČIENEI CHICAGOJE MIRUS

Lapkričio 2 d. Chicagoje mirė Juzefa Plechavičiūtė-Venclovavičienė, buvusi ilgametė Kauno Valstybės Teatro kostiumų skyriaus vedėja.

Gimusi Latvijoje, per pirmąją pasaulinį karą gyvenusi Rusijoje, J. Venclovavičienė 1922 m. sugrįžo į Lietuvą ir netrukus pradėjo dirbti Kauno Tautos Teatre (Vilkolakių), tvarkydama sceninių drabužių siuvyklą bei kitaip įsijungdama į to privataus teatro veikimą.

Nuo 1926 m., pakeisdama Elena Zateplinskiene, buvo pakviesta Kauno Valstybės Teatro kostiumų skyriaus vedėjos pareigoms, kuriose išbuvo iki 1944 m. vasaros, kuomet pasitraukė į užsienį.

J. Venclovavičienė vadovaudama Valstybės Teatro kostiumų skyriui, pasirodė kaip energinga, pareigingą ir atsakingą tarnautoją, visa siela nelengvam sceniniam darbiui atsidavusi. Jos žinioje buvo keliolika tūkstančių teatrinių kostiumų, Dramos, Operos bei Baletu premjeroms naujų sceninių drabužių gaminimas, medžiagų užpirkimas, siuvyklai darbų paskirstymas, pirmaeilėms artistėms spektaklių metu patarnavimas. Žemaitišku atkak-

liukas. Taip pat sudarytos dvi komisijos: viena -- komiteto finansinei atskaitomybei patikrinti, kita -- organizacinės struktūros patobulinimo projektui paruošti. I abi komisijas įeina atstovai iš visų trijų grupių.

• Atpigintų knygų iki 90% galima įsigyti iš Gabijos leidyklos, kuri dabar vykdo metinį knygų išpardavimą. Sąrašai siunčiami prašius šiuo adresu: Gabija, 87-85, 95 St., Woodhaven 21, N. Y.

A.A. J. Venclovavičienė

lumū velionė kasmet per vienuolika mėnesių veik kasdien Teatro rūmuose praleisdavo nuo 12 iki 14 valandų, tampriai bendradarbiaudama su administracija, meno vadovybe bei visų sričių scenos menininkais. Pakanti ir jautri, niekad nebuvo sukėlus bet kokios nesantaikos, nepasitenkinimo ar priekaišto. Jos žinioje buvęs sudėtingas aparatas dirbo laikrodžio tikslumu, neišsukdamas nei konfliktų, nei nervinimos užkulio atmosferoje pragaistingo uždelsimo. Palyginus su kitomis teatro dirbtuvėmis, Teatro kostiumų skyrius visuomet buvo išskirtinas ir patikimas. Netgi po 1930 metų Kauno Valstybės Teatro dekoracijų sandėly įvykusio didžiojo gaisro, kurio metu ugnį žuvo daug sceninių kostiumų, rudens sezono atidarymui kostiumų skyrius buvo pilnai pasiruošęs visų sričių spektaklių aptarnauti. Tarp kitko, tai buvo išskirtinas velionės Juzefos Venclovavičienės nuopelnas.

Įvertindami pasišventimą ir darbą, Kauno Valstybės Teatro Dramos menininkai savo laiku velionę buvo apdovanoję garbės ženklu -- savitarpinės pagarbos simboliu.

Pasitraukusi iš sceninio darbo, J. Venclovavičienė lyg ir nebuvo ryšio su tautiniu teatru praradusi, nes jos žentas ir anūkė dirba teatrinės kultūros baruose.

St. P.

PADĖKA

Vilniaus Dienos Minėjimo Rengimo Komitetas turi garbės pareikšti nuoširdžiausią padėką Vilniaus dienos minėjimo programoje dalyvavusiems menininkams: solistams -- D. Stankaitytei ir A. Braziui, aktoriams -- E. Rukuižienei, A. Brinkai ir A. Dikiniui, muzikams -- J. Byanskui ir Faustui Stroliai, "Vyčių" chorui, dailininkei D. Verbickaitėi už labai gražią ir prasmingą scenos dekoraciją, oadv. A. Kaušlėnui už turiningą ir įdomią paskaitą.

Taip pat nuoširdžiausią padėką L. Vanagaitienei ir Daukams už šio minėjimo rengimo skelbimą Margočio ir S. Barcus radijo valandėlėse.

Minėjimo Rengimo Komitetas

dą, Budriūno "Rugiagėles" ir su soliste Laimute Bildešiene Buduaro sceną iš Verdi operos "Aida" bei ištrauką iš Donizetti operos "Meilės Eliksyras". Moterų choras sudarė pasigerėtinai švelnų foną solistei Bildešienei ištraukoje iš Aidos, maloniai primindamas šių metų pradžioje visus žavėjusią operą, pastatytą Marijos aukštesniosios mokyklos salėje. Deja, dėl nežinomų priežasčių Marijos mokyklos sienos jau daugiau nebegirdės skambimų mūsų operos dainininkų balsų. Mokyklos vadovybė pasirinko liūdnos tylos kelią. Tai nesukliudys ryžtingai operos vadovybei paruošti mūsų visuomenei daugiau operų, tik jų darbą žymiai pasunkins.

Minėjimo aštuonios choro artistės buvo apdovanotos gėlėmis. Jos tame chore dainuoja nuo jo įsikūrimo. Tai Aldona Barkauskaitė, Angelė Nelsienė, Aldona Krūvelytė, Genė Vanagaitė, Julija Ivanauskienė, Marija Didžpignigaitienė, Ilona Dapkienė ir Rūta Grauzinienė. Danutė Čerekiene ir Margarita Momkienė taip pat yra chore nuo pradžios, tačiau jos dėl šeimininkių priežasčių į minėjimą negalėjo atvykti. Puokštėmis rožių apdovanotos ir vadovė Alice Stephens bei solistė Laimutė Bildešienė.

V.A. Račkauskas

GERIAUSIA KALĖDINĖ DOVANA VAIKAMS ELEMENTORIUS Ė išmokys vaikus lengviausiai skaityti

Paruošė žinomas pedagogas Ignas Malėnas pačiu naujaisiu metodu.

Vaikus galima pradėti mokyti skaityti jau 4 metų, kai tik susidomi skaitymu.

Elementorius yra gausiai iliustruotas dail. V. Simankevičiaus spalvotais piešiniais. Išleido Ateitis Brooklyn, N. Y. Spaudė saleziečių spaustuvė Italijoje. Kaina \$2.50. Gaunama adresu:

ATEITIS, 910 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y. ir pas platintojus.

New Yorko neolitanai atšventė Korporacijos sukaktį

Korp! Neo-Lithuania New York iškilmingo posėdžio metu, minint korporacijos 40 metų sukaktį, kalba dr. Br. Nemickas.

V. Gruzdžio nuotrauka

New Yorko Korp! Neo-Lithuania iškilminge naujai pakeltieji seniorai: V. Didelytė, J. Stiklorius, D. Matonytė, V. Jurgėla, S. Janauskaitė ir J. Matonis.

V. Gruzdžio nuotrauka

KIEKVIENĄ SEKMADIENĮ

gruodžio mėnesį ligi Kalėdų Gradinsko krautuvė bus atidaroma nuo 11 v. lig 4 v. Televizijos, radijai, magnetofonai (tape recorders), patefonai, vokiški radijai, Hi Fi stereo aparatai, 2512 W. 47th Str., Chicago, Ill., FR 6-1998.

Vasario 16 Gimnazijos tautinių šokių grupė su vadove mokytoja Eliza Tamošaitiene, šią vasarą sėkmingai reprezentavo lietuvių įvairiuose tarptautiniuose pasirodymuose Vokietijoje ir Italijoje, o lapkričio 9 d. dalyvavo tarptautiniame parengime Stuttgarte, kur susilaukė labai gražių atsiliepimų.